

Dialogus Mythologicus Barto

**lomæi Coloniensis dulcibus iocis, iucundis salibus,
concinnisq; sententiis refertus, atq;
diligenter elaboratus.**

G. Konitz distichon.

Hinc fugiat rigidi qui laudat uerba Catonis

Hic iocus & risus, nil nisi læta patent.

Io. Knoder distichon.

Eloquium spirat lepida breuitate latinum

Deliciisq; sales aureus iste liber.

**Quorundam uocabulorum difficultum explanationem
in calce libelli inuenies.**

Studiosis adulescentulis Philippus
Melanchthon S. D.

Venit in manus nostras fabula hæc & lepida & elegans, quam cut-
obiter pellegissem, ne deesset studiis uestris optimi adulescentes, statim
chalcographis commendavi, q̃ iuventuti commodissima uideret,
Nam dialogo quod sermonum genus est familiaritate & puritate
commendatum, rerumq̃ uarietate gratum, cōscripta est, facietq̃ ad
excolendam adulescentiam uestram plurimum si ea rerum & uerbo-
rum gratia cætera quæq̃ studia exornaueritis ut quibusdam pigmen-
tis uenusta, iucundiora reddantur. Siquidem fabellis elegantioribus
tam uitæ q̃ orationis regula præscribitur Plutarcho autore in libro
quem de audiendis poetis inscripsit, alunt enim & fouent animos te-
neros, atq̃ illis ipsis ingenia ad seueriora ueluti amne comite ad ma-
re duci solent. Fieri autem id putatur eo dicendi filo rectis. quo cōi-
textus est hic sermo nitidus profecto & castigatus, ac ad comparan-
dam eloquentiam quæ donum est deorum, apprime utilis. Ad quam
adipiscendam uti debetis certe totis animi conatibus est enitendum.
Eertur enim a diis data ut eorum magnificentia ab hominibus intel-
ligeretur, id quod Mercurius sermonis autor significare uidetur, à
maioribus deorum nuncius ueneratusq̃ δ' ὑδάμα τῶν θεῶν γινώσκo
μῆν ἐκ τῆς εὐσεβείας ἡμῶν κατὰ τὸν λόγον εὐφραίνει, ut apud Pharnutia
legitur. Caterum uos bonorum premium laus expectat. Valete.

BARTOLOMAEI COLONIENSIS EPISTOLA

mythologica plarisq; lepidis sententiis, & ad communem
sermonum usum accommodatissimis referta, &
miris & prope adeo ridiculis iocis cauillati
onibus salibusq; & facetiis respersa ad
Pancratium suum.

Pancratio suo Bartolomaeus Coloniensis S. D.

Qd' literis tuis quas ad me iam pridem dedisti haftenus non (ut de
bebam) respondi, non mea negligentia, sed potius diuersis (quibus
distineor) negotiis ascribas uelim, quia tot & tantis distrahor occupa
tionibus, ut uix reficiendi corpusculi mihi tempus opportunum supe
ret, quod facili opera prospiciet quisq; uidebit me (prater labores qui
bus quotidie conficior (scholasticos tam ordinarios q; succisiuos ac
subsecundarios praterq; perpetuos sudores quos per dius & pernox bo
narum artium studiis impedo rem domesticam ingenti sollicitudine
curare, praesertim hac tempestate, qua non modo rei frumentariae, ue
rum & quorumuis opsoniorum caritate ubiuis gentium (ni fallor)
laboratur. Quod difficile (ut tute ipse experiris) factu est, quodq; reue
ra arduum mihi existimatur. Hinc factum est ut literis tuis ad me per
tabellarium tuum perlatis minime (ut dudum expetisti) respondi. Sed
de his satis. Caterum nepotem tuum Paulum (quem mihi tantopere
commendas) in meam curam eatenus suscipiam, quatenus literis tuis
per eum ad me perlatis mihi significasti, existimans me opportunam
occasionem esse nactum, qua animum meum erga te gratum decla
rare possem, quaq; tibi pro tuis immortalibus beneficiis in me colla
tis mutuam uicem aliquando rependere quea, quod ante hunc diem
(quoniam occasio mihi denegata erat) efficere non potui, librū astro
nomicon Marci Manlii cum codice Hignii de syderibus (quos tanto
pere diu iam cupidus expectasti) ad te usq; perferendos tradere curas
sem, si usquam gētium eos apud bibopilolas aut magistros artis libra
riae uenum expositos offendissem. Codices uero tuos & praecipue Si
donium (quem anno ab hinc tertio a te commodato accepi) tibi re
mitto, qui haftenus apud me uitam somno similimam in cubiculo
suo mediufidius exegit, cuius somnolētiā ego iniquo ferēs animo
crebrius sublata uoce exclamaui, ingeminans Sidoni euigila Sidoni

euigila. Iam enim sol medium hemisphaerii nostri conscendit axem,
Iam enim in horam usq; meridianam pro pudor obdormisti, iam
fatis superq; somno indulxisti. Vbi his uocibus nihil profeci, coepi tan-
dem tacitus mecum uolutare, quidnam causae fiet, q; hic homuncio
totas noctes, hē quid noctes, immo totos dies cū ipsis noctibus absq;
ulla temporis intercapedine (quod mirum est dictu & difficile credi-
tu) perquiescit, ut mortuo consimilior q̄ sopito uideatur, forsitan pa-
paueris semina auidis (ut aiunt) faucibus deglutiuit, aut soporiferum
(nescio quem) potum magnis haustibus auariter in se ingurgitauit.
Dum hac identidem cogitabundus replico, optimum tandem factu
uifum est mihi cubiculum eius inscendere, & eum profundo somno
excutere. Vbi ad hostiolum conclauis peruentum est, iterum sublata
uoce ocepi inclamare Sidoni euigila & surge, & cū dicto fores cubi-
culi duobus digitis a pollice proximis leniter pulsaui, quibus semel
iterūq; & deinceps incassum pulsatis, mox manu in marsupiū (quod
leuo femori meo adhærebat) iniecta, clauem exprompsi, expromptā
serā hostioli immisi, qua clauis immittendæ foramen patebat quæ
immissa ac circumacta in duas defiliit partes, quarum alteram manus
& alteram sera detinuit. Quo uiso fremebundus steti & ualidis pugnis
cubiculi fores adeo pulsaui, ut non modo hostiolum, uerum & tota
cubiculi fabrica instar arbusculæ uentorum flatibus actæ contreme-
ret. Vbi his etiam pugnorum ictibus nihil profeci, aliquātulum retro
abiens a foribus cubiculi discessi, ut uehementiore insultu (more arie
tum qui cornibus obuersis concurrere gestiunt) fores obtrudendo ef-
fringerem, aut saltem eas ex cardinibus eiicerem. Quibus tandem me-
orum impulsu pedum ē cardinibus suis exturbatis, dicto citius in cu-
biculum ingenti strepitu bacchabundus introrupi q̄ maxime occla-
mitans. Heus ubi es tu Sidoni, qui me pulsantem in cubiculum non
intromiseris. Quid rerum agis furcifer? q; te dii deaq; omnes perdāt.
Cur mihi non loqueris? cur obmutescis? Elinguis ne es? qui graculo
soles esse garrulior, & quauis rana loquacior. Et cum dicto utrāq; ma-
num in uestem stragulam, linteumq; grabbatuli conieci, hominem
superne ad imos usq; pedes denudans, ut eum nō Sidoniū sed gymno-
sophistam quempiam indum si coram stetisses putasses. Hem tituba-
ui uerbo, non gymnosophistam, sed ligneolam hominis figuram, ob
animi torporem & mentis inertiam credidisses. Eo igitur sic detecto

& nullum signum uitæ nedum somni præ se ferente, occepi uehemen-
ter addubitare, mortuus esset an uiuus, an inter utrunq; constitutus, si
rerum natura pateretur neutrum ageret. Dum hæc identidem dubi-
tabundus reuoluerem, putauit tandem optimo consilio factum iri, si
propius accedēs uitam eius si quam haberet, solerti indagine uestiga-
rem, statimq; quantum solertissime potui uenulam dextri brachii in-
star medici pertrectaui, ut saltem uitam si qua foret, in ipsis uenarum
palpitationibus inuestigarem. Sed ubi uenula digitis meis contrecta-
ta, nullum subsultum nullumq; uitæ latentis signum dedere. Fuerunt
enim quod est mirabile dictu perq; quietæ. Mox conuerti manū meā
a uenis ad leuā pectoris eius papillam, sub qua ut medici tradunt cor-
culum hominis delitescit, ut calorem uitalem si uspiā in præcordiis
latitaret persentiscerem. Manu igitur mea ad pectus eius admota, ob-
tulit sese mihi calor quidam admodū languidus, qui ut mihi uisum
erat non fuit certus index uitæ, præsertim quum ne minimū quidem
anhelitus flatum potuerim deprehendere. Nouo igitur cōsilio inito
sumpsi molliculam quandam plumam, quam in nares eius conieci,
ut periculum facerem, uiueret ipse nec ne, quæ ubi in nasum eius con-
iecta est, statim propellebatur in auras reciproci flatus respiratione.
Quod fuit mihi potissimum uitæ eius argumentum. Quo habito fa-
ctus omnis moræ q̄ ut credi possit impatientior, statimq; quantum
maxime potui in aures eius exclamaui, ingeminans Sidoni euigila Si-
doni euigila, ut non hominis uocem te audire sed potius tauri boātū
crederes, Ad hanc tamen uocem non magis expectatus est, quam ui-
tulus marinus altissimo somno oppressus ad lenem zephyri susurrum
euigilat, sed ubi his clamoribus nihil consecutus sum, iniecta tandem
in eum manu aures eius unguibus meis uellicare adortus sum, quib⁹
uellicatis ac pene periussis, mox occepi hircinum eius barbitum pro-
pe ad pubem usq; porrectum per interualla compilare, Et ne caput
eius quod reliquum erat ab iniuria immune esset, iniectis manibus
tam antependulos q̄ retropendulos crines cute tenus me Hercle euul-
si, ut te non caput sed cucurbitam aut glabellam quandam rapam ui-
dere putares, ipse tamen quasi statua insensibilis perdurauit. Eo igitur
sic insensibiliter perdurante, occepi mecum tacitus reputare hūc ho-
minem esse lethargicum seu carminum auocamento soporatum, &
ad obliuionem præsentium externatum, seu a Circe quæ Vlyssis soci-

os in pluriformes beluas carminibus mutauit obcantatum, & in somnuculosum glirem transformatum. Sed inter cogitandum liquido cognoui, cum non obcantatum neque lethargicum, sed morbo focordia à uertice capitis ad imas usque plantas occupatum, Quod cum exploratum haberem, mox indignabundus oculos circumtuli, locos quosque cubiculi diligenter perscrutās, ut si quem baculum uspiam uiderem arriperem, quo huic mastigia focordiam de cerebro possem deturbare. Inter perscrutandum obtulit sese mihi pertica quadam brachiali crassitudine, qua olim (ni fallor) adium fores obfirmabantur, quam conspicatam sumens in speciem prelii manus obarmaui, & libratis ictibus uerbera uerberibus accumulans magnos agones instar palaestritae desudaui, ferire tantisper eum decreui, donec eum esomno immo ex somnio & ut rectius dicam ex morte resuscitem, existimans fustuariū meum esse caduceum Mercurii, quo ipse mortuos ad uitam pristinam reuocare solet. Hic ubi fuisse rem agi tandem persenserat, & se libratis fustuarii ictibus haud secus quam ferrum in incudemolliri cognouerat, quam maxima potuit uoce exclamauit, ingeminās. Arma fer hospes, arma fer hospes ac suppecias, mihi accurre. Exclamāti inquam En arma allata (fustuariū offerens) quasi cecutiētibus immo somnolentis oculis non uideas, bono sis animo ac tranquillo ego me hercle faciam ut medullitus persentias, S I D O. Quis es tu scelereste inquit, qui me miserum plagis diuerberasti, ad usque uitā meae periculum, B A R. Quærenti inquam Ego sum hospes tuus o Sidoni, enitens te hoc caduceo ex profundo somno immo ex morte ad pristinam uitam reuocare. S I D O. At te dies piter inquit diique omnes perdant. Non hospes meus sed hostis es, qui me nodoso hoc fuisse animā ex penetralibus uiscerum euomere cogis. Quum tamen non modo ullo facto sed ne tantillo quidem dicto meo laesus sis, ut uidereris te merito ultum ire, esset satis superque acerbū toleratu, si me depalmases, aut pugno malas meas percussisses, aut flagris scapulas meas cecididisses, nunc as fusticulo (quo latera mea decolasti) instructus, quasi esses prelium capeffurus, O magne Apollo confige hunc nequissimū sagittis tuis, quibus Pythonis uiscera traiecisti, ut scelerum suorum poenas uel uulnere uel ueneno luat, uel potius cruci (ut inter terram atque cœlum sit pensilis) suffigatur, pedibus supinatis ac sursum elatis, capite deorsum in terram deurgente, manibus post terga reuinctis, ocu

lis fascia obuelatis, & duobus canibus pastoriciis hinc & hinc per pedes posteriores pensilibus & in rabiem efferatis, ut uiuēs canes & mortuus cornus carne sua exaturet, ut sic corollarium sceleribus suis condignum sibi comparet, qui dignus hercle dignus esset ut binis quadrigis reuinctus in diuersa nitētibus dilaceraretur. **B A R.** Videtis quam mox uapulare uis, nisi actutum obticescas furcifer, nosti enim ut opinor neminem posse crabrones impune irritare. Nam si hasce diras deuotiones in caput meum imprecari non desineres, ego hodie faciam ut medius fidius omnium mortalium longe miserrimus sies. Et cum dicto clauam libraui similis percussuro, minitans ei plagam sed non incutiens. Quod cum uidit, dicto citius puluillum quo ceruicē suffulciebat arripiens ictui uelut umbonem opposuit, exclamando quantum maxime potuit ingeminans. **O magne Apollo adiuua me, O magne Apollo adiuua me.** Iam enim mortem oppetiam, ni solito mihi adiumento succurreris, eo sic uociferāte, ego totus in cachinnum soluebar, ut (uiribus meis nimio risu labefactis) ipsa claua suo prope pondere degrauata manibus meis esset elapsa. Quam tamen tandem desub pedibus meis risu parumper effrenato, in manum resumpsi sic inquitens. **O Sidoni** cur a somno deorum placidissimo ad Apollinem defecisti, nunquid sub ductu & auspicio somni hucusque militasti? respōde obsecro mi Sidoni, satius esset te (mihi crede) a somno ad Herculem defecisse, qui te hoc fusticulo meo prima certaminum rudimēta erudiuit, & ut opinor (quod tute ipse fateberis) apprime edocuit. **S I D O.** **Hercule** te pessimum inquit obtūdat claua sua trinodi, antea me diris uerberibus contudisti. Nunc uero multiformibus contra me uelitaris ridiculis, dii deique omnes superi & inferi & medioximi te pessimum pessime perdāt, & a superis auris per decliua uoraginum terrae in confluentem cocyti & phlegetontis detrudant, ut ibi in lachrymarum madore & ignium uapore tuorum scelerum poenas in aeternum luas. Tum ego. **Papae** deus inquam quid ex te audio hoc cene premiū mihi & hospiti tuo & medico rependis o Sidoni? qui te hoc perpetuū triennium quasi somniculosum glirem in adibus meis faginaui, & in super salubri medela curauī, dignus hercle dignus ob animi tui ingratitudinem extrema sustinere, & si quid extremo est extremius, dii boni quid hic monstri alit, quum dicto opus est pythagorissat, & quum tacito opus est epicurissat, & mirum in modum blaterat, ut incertum

fit an taciturnitate sit inuifior, an loquacitate moleftior, Tum ille,
Proh Iupiter hospitalis quid dicam. Quis unquam hominum talem
hospitem habuit, qui fuis fuftibus hospites ne absq; opertorio in lectu
lo cubent cooperit? qui etiam licet æquo animo ferat tuniculam ho
spitis fui aduentantis effe unicolore, nullo tamē pacto ferre poteft
cuticulam eius effe unicolore, fed illam molitur diris uerberibus
tam uerficolorem reddere, q̃ sunt periftromata picta aut tapeta belu
ata. Mallem fub axe hyperbereo aut libyco agere, q̃ in ædibus huius
fcemodi hofpitis immorari, fatius ducerem (ita me dii bene amēt)
panem cibariū immo hercule furfures incretos ac fordidos multoq;
lapide falebrosos manducare. Et aquam paluftrem concaua manu
potitare, q̃ mellita huiusmodi hofpitis edulia abfumere, & uinū hip
pocraticum aut quodlibet aliud neftar gemmatis pateris ebibere,
Nunquid fatius mihi fuiffet in agri cefpite, aut in fori filice q̃ in hoc
grabbatulo cubitaffet in quo haud fecus q̃ arcadicum pecus fuffe de
dolatus fum, ab hoc præfertim homine fi fas effe eum hominem dice
re) cuius fertati cedunt ara Bufiridis, ftabulum Diomedis, & menfa
Licaonis. Cuius ædes funt taurus Phalaridis, immo hercle uestibu
lum regionis acheronticæ, in quibus rectius Eumenides degerent q̃
homines. Edepol certe fcio q̃ Vulcanus, fol, luna, dies penofiores nul
las illuxere alteras. Ehem & quod pene præterieram hic crocodilus
non modo fe hofpitem, uerum & medicum agere fabulatur. Quid po
teft dii boni effe abfurdus auditu, & difficilis creditu, quam illum
medicum agere, qui coftarum crates diffipat, laterum compages di
fcutit, & lumborum robora debilitat, hic meo iudicio nō Hippocra
tem fed carnificem agit, non medicinam fed carnificinam exercet,
Cui ego. Dic curule dic, folent ne medici (cum facto opus fiet) putu
lenta tubera fcalpellis excidere? aut igneis ferramentis perurere, aut
(quod horridum effe dictu, horridius uifu) hominū membra ferrulis
refecare? **S I D O.** Quorū hęc inquit hominū nequiffime? **B A R.**
Vt tu pecus inquam fcias medicum nō femper ampullam oleariam
ægris membris adhibere, fed quandoq; (cum facto opus fiet) ferram
fcalprum & laminam. Tum ille. Nihil horum quæ dixeris intelligo,
rem apertius (fi lubet) effare. Nam ifti quidem orationi cædipo opus
effe coniectore, qui fphynchos ænigmatum interpreter fuit. Tum ego.
Non fapis in quam rem quæ meridiana luce effe clarior, nō enim pro

pono tibi Apollinis oracula, ut Sibylla interprete tibi opus fiet. Neq;
Thebanæ sphingos ænigmata, ut œdipodis opera indigeas. Verum-
enimvero ut quatenus possim quod sentio luculente breuiterq; plani-
oquus absoluiam. Morbus quo iandudum laborabas, nō olco sed ba-
culo erat expellendus, hanc ob rem decreui lumbos tuos non ungen-
to sed fusticulo perfricare, ut sanitate tandem recuperata lætam uitā
degas, & idoneum corollarium mihi rependas. SIDO. Ain tu inquit
furcifer me morbo laborasse? BAR. Aio inquā, & merito, quia hoc
uero nihil est uerius, nō Apollinis oraculū, nec Sibyllæ foliū. SIDO.
Proh Iupiter inquit quis unquam fando audiuit tam impudens men-
dacium? quod plus à uero distat quā coruus à cygno. Æsculapius em̃
me quinquagenos annos & amplius saluberrima ualetudine profecu-
tus est, & à quouis morbo penitus immānem præseruauit, ut anxie mi-
hi metuere uideretur, & utpote pignori suo longe prouisum cupere.
Nam egomet memet putassem esse filium Æsculapii, & nepotē Apol-
linis, nisi mater mea (quæ hisce in rebus est peritior) aliud mihi per-
suasisset. Cui ego profecto ut loquor res ita est. Non em̃ habeo ullam
occasionem ut apud te falsa fabuler, haud equidem sum is homo qui
soleat mēdacia garrire, ut tute ipse (si uelis) nosti. Res ipsa deniq; fidē
sermoni meo dabit, præcipue cum tibi testes fide dignissimos produ-
xero, quorū astipulationibus summam fidem (ni fallor) habebis, etiā
si nullum iusiurandum uerbis interposuerint. Tum ille. Id tam facere
potes q̃ imbrem in cribro pollinario gestare, ubinam gentium huius
scemod i testes dic quāso inuenies? quorum simplici assertioni tantā
habeam fidem. BAR. In hisce inquā meis ædibus cum uoluerō in-
ueniam, haud factō opus est maria traicere, aut longinquas terras pe-
tere. O mi Pancrati ut iam nūc cognoscas qua facie sint illi serui mei
quos testes aduersum Sidonium tuum produxerim, ego tibi unum-
quēq; illorum per ordinem graphice ostēdam Dromo meus est. sta-
tura bene iusta, decenti capite, capillo leniter reflexo & sufflaui, super
ciliis pene coniunctis, uigilantibus oculis, non magnis naribus neq;
paruis, sed inter utraq; mediis, naso recto, colore candido, dentibus
exiguīs & firmis, ceruice erecta, lato pectore, humeris musculosis lon-
gioribus brachiis, ualentibus digitis, uētre modico, exilibus cruribus
suris & pedibus expeditis, non superflua carne distentis sed neruorum
duritia collectis. Huic homini si quid recte curatum uelis mandes, mo-

ri sese misere mailet, q̄ non perfectum reddat quod perficere promiserit, Dauo uero (ut scias) est enormis statura, sesquipedē quidem est q̄ Dromo longior, caput paruum & portentosum, & quum semper tum in quantolocunq; actu uel maxime tremulum, capillus uersipellis rarus & circa uerticem nullus, sed pone occipitium submissior, ut ceruicem eius iam obtegat, supercilia hirsuta, hebetiores oculi subducti, recessu cōcauo introrsum recepti, aures flaccidæ, nasus & a medio eminentior, & ab imo deductior, nares grauedine occlusæ, color subniger malæ oblongæ, os rubicundum & admodum magnum, labia tumida & saliuosa, dentes scabri & aprorum instar prominentes, plectra lingua titubantia, risus indecens iam turpior spumante rictu, mentum multibarbum, habet faciem aceti acorem & sinapis acrimoniam præse ferentem, ceruicem frigidam & obstipam, angustum pectus & seris oblitum, uentrem pene ad genua usq; proiectum, dorsum auctum gibbere. Est etiam humeris infirmis breuioribus brachiis, manib⁹ tremulis, cruribus introrsum intortis, suris crassis & pedibus admodum magnis, & (ut paucis expediam uerbis) tam assimilis facie Charoni est, ut plariq; eum procreatum ex eo crederent. Tutemet nunc fac coniecturam, cæterum quid id sit hominis, cui Pamphagus cognomē fiet. Parmenonem uero qui subsequitur scias esse breuiculum, recaluum, fuliginē & carbonaria aspergine obductum, succulentum, uētrosum, aliquantulum incuruum, oculis prægradibus, malis hebetioribus & pendulis, cruribus in exteriorem partem obtortis, dextro pede non perinde ualet, ut sæpe etiam hybernis diebus inde claudicat. Nam Parmenodum puerum agebat, suffuratus est aliquando portiunculam quandam carnis suillæ in macello de mensa Ianionia. Quod cum Ianiilim oculis præter opinionem Parmenonis notarunt. Parmenonem deprehenderunt, deprehensum palmis cum exporrectis tum maxime compressis pulsauere pullatum tandem crudo tergori recenter costis mactati bouis direpto imponunt, impositum in sublime quantum maxime poterant iactarunt, & iactatum subducto terгоре interram deorsum recidere siuerunt, quo ex casu dextrum talum suffregit. Hic frater germanus Megadipso est, quadriduum non interest ætatis uter maior fiet, uerum ingenium fraudulentum plus quadraginta annis maius est Parmenoni q̄ alteri. Nam ipse est uersutior q̄ rota figuralis, utcunq; est uentus exin uelum uertit. Descriptionem equidē hec

ele Megadipsi potius uolo silentio praterire q̄ sermone explicare. Ete-
nim nimis longo sermone utēdum mihi esset, & si deberem hoc mon-
strum graphice describere, q̄ scilicet est ei prodigiosa statura, caput
pragrande, capillus horrore implexus atq̄ impeditus, stupæ tōmento
assimilis & inæqualiter hirtus & globosus & congestus & proflus ine-
nodabilis diutina incuria, non modo non comendi, sed saltem expe-
diendi & discriminandi, supercilia setosa, oculi rubicundi & promi-
nentes, nasus & in medio diductior & in imo emīnētior, nares ad mo-
dum huiusce, labia uerrucosa, os deforme, dentes lupini, malæ (instar
proserpentis bestia) turgentes, mentum longum & hircino barbitio
obsitū, ceruix obesa, color totius corporis) prater faciem quæ rubi-
cunda est plarunq̄ ex potulētia) est obsoletus, quodq̄ idem est angu-
stus ab humeris & pectore cæteris quodq̄ mēbris usq̄ ad imos pedes
inæqualis & incongruus, hæc enim omnia longum esset enarrare, ue-
rum ut iam tandem (unde digressus sum) regrediar, scias Sidonium
dixisse illosce testes, quos te habere prædicas uidere gestio. Cui ego.
Quando illosce meos testes uidere gestis, ego unumquēq̄ illorum
proprio nomine ciēs huc uocabo, heus heus Dromo. Daue, Parmeno
& Megadipse ubi estis? accurrite huc, properate. Introrumpente itaq̄
uno & altero ac deinde pluribus hunc sermonem exorsus sum. Quid
sentis de his uiris dic Sidoni? nunquid eorum simplici assertioni sum-
mam habes fidem? an iusiurandum superexigeres? certe si ullam rati-
onem honestatis quātamlibet paruam in te haberes, eorum simplici
assertioni propemodum fidem haberes. Sunt enim (ni mentiar) uiri
omnium qui unquam fuere aut sunt aut etiam futuri erunt ueracissi-
mi. Interrogato igitur eos (ut lubet) super morbo tuo, & quicquid re-
sponderint oraculum Apollinis putato. Ad hoc uerbum cum Sidoni-
us tum maxime seruorum grex risu dirumpebatur maximo, ut præ ri-
su uix pedibus consistere qui uissent, nunquam edepol ullo die (ni fal-
lor) riserunt adæque, neq̄ hoc quod reliquū est risuros opinor, cachin-
no tandem parumper sedato, occēpit Sidonius Dauum adoriri hisce
uerbis dicens. O bone uir, uel si id mauis optime (si mentiar ignoscāt)
id mihi diu) ain me morbo laborasse? **DA VVS.** Aio, immo & asse-
ro **SIDO.** Sed quid ego istuc credam, uidistin? an tu audita renunci-
as? **DA.** Haud egomet uidi, sed fando audiui. **SI.** Pluris est oculatus
testis unus q̄ auriti decem, qui audiunt audita dicunt, qui uident pla-

ne sciunt, malo oculis quam uerbis habere fidem. D A. Quam ob rem
istuc dicis? S I D O. quia res certius uisu quam auditu cognoscuntur. D A.
ha mi Sidoni non recte iudicas, bona uenia hoc audeo negare, ego res
certius auditu quam uisu comprehendo. S I D O. Nunc profecto emetiris,
D A V V S, haud mentior, nam mendacium odi aequae atque angues,
S I D O. Vera quae dicis inquit Daue praeter ceteris quae ementiris pars
ea non est millesima. D A V V S. At ego te in quoduis pignus uoco, si
in uno uspiam uerbo mendacium admisi. S I D O. At tu si non menti
ris, es oculis hebetioribus. D A V V S. Si istuc tibi subolet rheumatif
mo non laboras. S I D O. Eho iam satis uerborum est mi Daue, impo
ne uerbis modum. D A. Non ego ad ipsum modum, sed retro paululum
& citra modum, immo ut uerius dicam longe ultra modum soleo
transcurrere. S I D O. Daue non opus est uerbis complusculis, iam pri
dem constat testimonium tuum nullius esse ponderis, ne dixerim mo
menti. D A V V S. Quid tu ais glis somniculose, appendisti in libripen
dis instar testimonium meum in lancibus librae ut uideres quanti po
deris fiet. S I D O. Appendi & inuentum est inane & opido friuolum,
D A V V S. Iam nunc dicis quod a nullo scriptum, nec unquam fan
do auditum & omnium quae monstra dicuntur monstruosissimum est
quis unquam fando audiuit hominum testimonia in statera trutina
ri? credo edepol te qui talia garris delirare, & melancholica uertigi
ne laborare aut appotum probe. S I D O. Abi in malam crucem uer
bero nequissime, putas me esse similem tui? quo nemo est helleboro
indigentior, qui non solum obolo aut dragma cyatho ue aut aceta
bulo, sed ne urna quidem hellebori ab infania purgari possis, immo
nec medicinae autor Aesculapius te omnino ab infania liberaret, D A.
loco an serio illa dicas nescio, sed si scirem id a te ex animo dici, ipse
iam hercle oceptarem primulum, ut me apud te non Dauum sed Her
culem furem agere praesentisceres. S I D O. Quid ais heluo quid
ais? uenisti in huc causa testimonii perhibendi an pugillandi? D A.
Abi in orcum putre cadauer cum tua istac quaestione, Non enim ue
ni huc uerbis contendere sed pugnis immo fustibus, & ut uerius dica
ardentibus tititionibus e foculo correptis. Et cum dicto linguam exer
tauit, & Sidonium derisit. Quod quum uidi fremebundus oculos tru
ces in Dauum inuertens dixi. Dii te perimant laruale simulacrum, quoniam
semper negotia mea inturbas, id ego tum alias, tum etiam nunc in praesentia.

sentiarum usu experior, nōdum hæc finieram cum ipse cœperat a con-
seruis suis propelli efflari & exhibilari, sed Dromo cæteris commotior,
ne dixerim furibundior (uelut atra bile percitus) matellam locii arre-
ptam in caput Dauī infregit sic inquit. Nostin furcifer nequaquam
eum recte dicere qui quicquid in buccam uenit dicit? huc testandi
causa uenisse te dixisses, non contendendi, sed tu nihil sapis, nihil sen-
tis, tanti es quanti est fungus putidus, immo hercle mortuus pluris pre-
cii est q̄ tu es. Et cum dicto eum urina perlutum extra limen cubicu-
li eiecit, quo eiecto, in ipso eodem momento ostium cubiculi de sub
pedibus sublatum in cardines suos coniiciens, ad claustra pessulum re-
duxit, & fores super se occlusit, ne Dauus introrūperet, & locum spur-
cissimo locii madore oppleret, nam quocūq; transibat, uniuersus aer
fetore urinæ instar latrinæ olebat. Interim Dauus ad focum procur-
rit, ardentemq; titionem ex igne correptum gerens ad cubiculum pro-
perauit, sic uoce sublata occlāmitans. O Dromo Dromo si magnāni-
mum heroa præ te fers, ueni foras, & prodi in conspectum meum, &
noli intra parietes cubiculi latitare, aut (quod magis credo) sub lectū
te condere, ego me hercle hodie efficiam ut per totum orbem nō in-
uenias miseriæ tuæ comparem, immo si nunc quadrigas Iouis inscen-
das, atq; hinc suffugias, ita uix poteris effugere infortunium, quod tibi
destinatum est, nisi metus heri mei obstitisset. Ego iandudum (ostio ē
cardinibus reiecto) more fulminis cubiculum introrupissem, & uerbe-
reum caput tuum mirum in modum hoc torre ambusto (quem ma-
nibus gesto) obtudissem, atq; id eo gratius fecissem, quo tu uiderere
spectatoribus nostris lernæa hydra aquam palustrem eiectans, & ego
Hercules te flammis ultricibus exurens. Eo autem hunc in modū bla-
terante. Dromo sermonē eius his uerbis interrūpens ait. Dic hominū
stultissime qua cōfidentia audes me ad pugnādū laceffere? qui te pos-
sem oris mei spiritu (ut uentus folia, aut peniculum tectorium) diffila-
re. D A V V S. Quid tu ais furcifer? fatin es sanus qui putas me glumā
grani frumētarii aut pappum cardui, quem leuis uentorum flatus dif-
flat, ultro citroq; per auras, cum tamen sim corpulentior q̄ bos sagi-
natus, & animosior q̄ leo iubatus. Quo fit etiam ut ego te tantū time-
am quantum elephas culicem. Ehem quid modo uenit mihi in men-
tem? nunquid tu culex nudius tertius identidem cōminabaris te con-
cisurum me machara tua minutatim? ut agmen fornicarum possit

me frustulatum in cauernulas suas introferre, cur modo non prope-
 ras? cur prelium detrectas? cur ex istoc cubiculo tanquam ex formici-
 no antro prodire non audes? formicula dicet D R O. Tace tace inq-
 stultiloque & tutamenta sermonis circumspecte, parce inquit in uisto-
 rem tuum ne quam tibi lingua intemperanti in capitis tui perniciem
 noxam contrahas. Turpe quidem est calamitatibus affectos superbe
 cum uictoribus agere, Itemq; maximum quidem stulticiæ specimen
 est friuola uerba pro duris uerberibus ut tu facis reddere. D A. Define
 inquit Dromo leporum uexillifer ac damularū antesignanus in istac
 tua uictoriola insolenter gloriari, quādo sapicule uictor a uicto uice-
 uersa funditur, uincitur, & pedibus proteritur. Tute ipse ni fallor nosti
 q̄ gestiat fortuna, quæ uictoriæ cæterorumq; id genus bonorum fa-
 bulatur largitrix suas lubricas ambages & instabiles incursiones, & re-
 ciprocas uicissitudines in hominibus diu noctuq; exercere. Vix hac
 finierat cum ego minabundus inquam uidesis Daue q̄ mox fustibus
 delumbari uis, nisi astutum hinc abis, quando nihil apud hasce cubi-
 culi fores negotii sit tibi. Propera igitur quantum celerrime potes te
 istac ueste uuida exuere, & qualibet alia q̄ fors dederit induere, nec nō
 & caput manusq; & faciem aqua abluere, quibus ablutis in culinam
 te intro capeffes, ut patinas eluas, cacabos athenaq; desfrices, aquamue
 in lebetes qui ad ignem appositi sunt ingeras, aut salem in ollam ole-
 rum indas. Et si horum nihil facto opus fiet, tūc cochlearium forami-
 nosum in manum accipito, & oua elixanda in cacabo despumato,
 Quod si persequi neglexeris, ego iubebo te nudum astringi ad colu-
 mnā fortiter, & uirgis tantisper ^{lacerari} donec quod imperauerim
 præsentiscas, & lubenter persequi pergas. Et cum dicto cōuertere me ad
 Sidonium sic inquit. Jam tandem lubet mihi o Sidoni iocis semo-
 tis serio tecum agere, si uis faciam ut oculis tuis cernas & manib⁹ tan-
 gas te morbo uehementer laborasse. S I D O. Volo, sed tam efficies q̄
 imaginem Diogenis cū suo palliastro, barba, scipione, pera panaria,
 & crepidis in adamante stilo exculpes. Cui ego. An istuc efficere pos-
 sim haud scio, id certe scio me facere posse ut palpes & tangas te mor-
 bo etiam grauissimo laborasse. Quarto igitur ex te ipsum illum diceres
 morbo laborasse, cui barba insensibiliter expilaretur, aures peruelle-
 rentur, frons & occipitium decaluerentur, ut te non hominis caput,
 sed rapæ bulbū uidere putares. S I D O. Vtiq; dicerem inquit, Ergo

Ergo in uerbis
 Dromi inquit

tu grauissimo inquam morbo laborasti cuius barbitium per interualla
insensibiliter euulsum est, aures peruulsa, frons & occipitium compila-
ta & tam glabra hem q̄ hac est manus. Si D O. uah apage te inquit
a me, ineptias mihi narras, & nugas meras, nullo enim pacto uerbis tu
is habeo fidem. B A R. Admoue dextram capiti inquam tuo, & inue-
nies genas per interualla depiles, aures peruulsa, & totum caput expi-
latum. Quam primum manu capiti admota caluitium deprehendit,
in hac uerba prorumpens q̄ maxime potuit exclamauit, o infaustum
diem o calamitosum diem, atro lapillo signandum, quibus & quātis
exposuisti me ludibriis, hodie mihi caput tonsorio cultro admittila-
tum est, & usq̄ ad uiuam cutem tonitum probe, hodie mihi barbiti-
um per interualla forpiculis defectum est, hodie mihi costarum cra-
tis uerberibus pene dissipata est, & (ut paucis expediam uerbis) ho-
die mihi totū corpus adeo fustibus est contusum, ut mihi de uita (nisi
dii succurrerint) prius desperandum sit. Cui ego. De lūte inquam inepta
& opido friuola commemorare. Non enim culter tonsorius caput
tuum rasiuit sed manus mea funditus expilauit, & cum dicto colle-
gi promus cincinnos eius de sub pedibus meis, quos dūda euulso per
cubiculi pauimentum disperferant, collectos oculis suis obtuli dicēs.
Viden inias stirpes horum crinium? quæ tibi argumēto fient, eos nō
nouacula recisos, sed manibus radicatus te nescio obstripatos, quod
unum potest satis superq̄ probare te morbo etiam grauissimo labo-
rasse, ubi hac finieram. Sidonius papa deus inquit quid dicam? cum
rōt & tantis alitior argumentis morbo laborasse, & in ita me Apo-
lo amet nullius morbi mihi conscius sum. Adde q̄ habitudo corpo-
ris non est attenuata, non succus exorptus, nec calor obliteratus, nec
uigor nisi uerbis debilitatus. Verum enim uero ut ista sese habet,
si qua fides impertienda est, debui ses tu porius morbum meum her-
barum succis q̄ fustibus pepulisse. Sed quod scicitari pene praterie-
ram, quo modo facto ue deprehendisti me morbo laborasse. Cui ego
Si uis auribus ut aiant arrectis omnem rem auscultare, nec me inter-
uertere sed sinere me commodè orationi finem facere, ego singula
tibi explicabo q̄ breuissime potuero. Si D O. Hem inquit istud uolo
& desyhero dic annabo dic, ego te nō interpellam, neq̄ ex ore tuo ora-
tionem tibi eripiam. Tum ego sic loqui exorsus sum. Herus tuus cum
alias, tum præcipue nudius tertius unas dedit ad me literas, ut te q̄pri-
mum ad eum remitterem, & iure postliminii gaudere sinere, Qd ne

Gem

admirare

indignam

monstrum

Et appi

admirare

alio

pro

Apo

que in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

in

no dolo propter

diutius facere differem statui te hodie hinc abeundum & ad herum
 tuum remigrandum. Quo factum est ut hodie sub tempus anteluca-
 num nominatim te ciens frequenter in clamaui Sidoni euigila & sur-
 ge, quod cum semel & iterum ac deinceps fecissem, & mihi in claman-
 ti prorsus nihil respondisses, decreui cubiculum tuum incendere, &
 te a somno experrectum reddere. Vbi ad limen cubiculi peruentum
 est, quid tunc egerim longum esset enarrare, q̄ scilicet ostium cubicu-
 li e cardinibus eiecerim, q̄q̄ barbitum frontem & occipitum tibi
 expiauerim, adde q̄ aures tuas peruulerim, q̄ deniq̄ morbum tuum
 cōpertum ex mediis usq̄ ossibus fuisse propulsauerim, hæc enim omnia
 malo silentio præterire q̄ sermone explicare, quia iam fieri dictis meis
 compedium uolo. hæc ego Tum Sidonius. Quod est huic morbo no-
 men. B A R. Secordia inquam. S I D O. Cur hunc morbum maluisse
 mihi fustibus q̄ herbis propulsare? B A R. quia fustibus propelli inq̄
 huic morbo est peculiare. S I D O. Monstruosa est prorsus natura huius
 morbi, sed scientia quæ fustibus huiusmodi quem memoras mor-
 bum propellit, longe est monstruosior. Tum ego. Hoc quod dicis inq̄
 prope modum est uerum. S I D O. Quonam argumento nosti hunc
 morbum perticis propelli? dic quaeso. Tum ego. Dicam quando ex
 me quaeris. Ego dum puerum agebam, hoc morbo mirum in modum
 laboraui, sed pædagogus meus ferula nates meas obuerberans, hunc
 morbum facili opera propulsauit. S I D O. Cur igitur inquit maluisse
 me claua q̄ ferula curare? B A R. Quia memoria inquam proditum
 est ab Asclepiade qui inter præcipuos medicorum si unum Hippocra-
 tē excipias ceteris princeps hominem grandem natu non ferulis, sed
 fusticulis tanquam præsentaneo remedio a morbo secordiae liberari.
 Quod ego solertissime animaduertens, statui te iuxta Asclepiadis sen-
 tentiam ab hoc morbo clauicula potius q̄ ferula liberare, & pristina
 salubritati restituere. Sed proh Iupiter qualem gratia mihi pro istoc
 beneficio habuisti, intimo retulisti tute ipse nosti. Si apud Perlas dege-
 res, hæc tua ingratitudo exquisitis ulcisceretur suppliciis. Si igitur ho-
 mines ipsam ingratitudinem tam ægre ferūt q̄ ægre latu sint ea diu
 qui omnia iustis respiciunt oculis, tecum animo fac cogites. Nōdum
 hæc finieram, cum Sidonius palliolo super nudam carnem circūci-
 cto, uix semiamictus ē lecto sese quoquo modo potuit corripuit, & an-
 te pedes meos procidens, ueniam & obliuionem præteritorū omniū
 impetrare se p̄s parat arripere arma p̄sura de p̄sura miseratū dei. Vnde p̄silo
 missus apta dicit

1. Tempore pignora
 2. Tempore
 3. Tempore
 4. Tempore
 5. Tempore
 6. Tempore
 7. Tempore
 8. Tempore
 9. Tempore
 10. Tempore
 11. Tempore
 12. Tempore
 13. Tempore
 14. Tempore
 15. Tempore
 16. Tempore
 17. Tempore
 18. Tempore
 19. Tempore
 20. Tempore
 21. Tempore
 22. Tempore
 23. Tempore
 24. Tempore
 25. Tempore
 26. Tempore
 27. Tempore
 28. Tempore
 29. Tempore
 30. Tempore
 31. Tempore
 32. Tempore
 33. Tempore
 34. Tempore
 35. Tempore
 36. Tempore
 37. Tempore
 38. Tempore
 39. Tempore
 40. Tempore
 41. Tempore
 42. Tempore
 43. Tempore
 44. Tempore
 45. Tempore
 46. Tempore
 47. Tempore
 48. Tempore
 49. Tempore
 50. Tempore
 51. Tempore
 52. Tempore
 53. Tempore
 54. Tempore
 55. Tempore
 56. Tempore
 57. Tempore
 58. Tempore
 59. Tempore
 60. Tempore
 61. Tempore
 62. Tempore
 63. Tempore
 64. Tempore
 65. Tempore
 66. Tempore
 67. Tempore
 68. Tempore
 69. Tempore
 70. Tempore
 71. Tempore
 72. Tempore
 73. Tempore
 74. Tempore
 75. Tempore
 76. Tempore
 77. Tempore
 78. Tempore
 79. Tempore
 80. Tempore
 81. Tempore
 82. Tempore
 83. Tempore
 84. Tempore
 85. Tempore
 86. Tempore
 87. Tempore
 88. Tempore
 89. Tempore
 90. Tempore
 91. Tempore
 92. Tempore
 93. Tempore
 94. Tempore
 95. Tempore
 96. Tempore
 97. Tempore
 98. Tempore
 99. Tempore
 100. Tempore

la
 se
 ri
 u
 E
 ea
 in
 D
 Lu
 te
 er
 in
 to
 Et
 la
 m
 lu
 m
 lig
 pu
 xi
 tar
 sto
 uel
 qu
 ro
 ciu
 san
 ue
 pra
 pil
 cu
 pu
 ign

lachrymis obortis manibusq; in preces porrectis exposculauit dicens
se poenitere q; tam diras deuotiones in caput meum imprecatum fue-
rit, & cum dicto dexteram meam apprehendit, prehensam ori suo admo-
uit, admotam osculabundus tanquam saluti gerulam suam demulsi-
Et ne claua qua fortiter confusus erat esset gratitudinis suae exors, ipse
eam q; plurimis osculis impressis honorauit, insuper hoc tetrastichon
in laudem eius quoniam mularum antistes erat occinit, sic inceptans.
Dux heredi Pluton stygijs recordiam ab antris

Misit, ut humanum deuoret illa genus

Iuppiter hanc superis clauam demisit ab oris

Qua pestem stygios trumat ad adulq; lacus. Hæc ille. Tum ego. Qñ
te inquam considero esse gratum non modo erga me, uerum etiam
erga clauiculam, lubens condono tibi ex animo omnem quam mihi
intulisti iniuriam, & toto abhinc tempore eris meus amicus, & cum di-
cto apprehendi manum eius subleuans eum ac in pedes suos statuens.
Et in ipso momento iussi Dromonem ire in tonstrinam allatum au-
lam oleariam, pyxides ungentarias, & scissiles panniculos, quibus ad-
me per Dromonem allatis, ego medici uulnerarii personam sustinens,
lumbos ac latera Sidonii palliolo tamen eius ante exuto oleariis fo-
mentis demulsi, & cataplasmatibus circumuolui, & pannis fasciisq; col-
ligau, ut si coram stetisses, non me Bartholomæum sed Hippocrate
putasses. His igitur peractis iussi Dromonem cadum olearium cū py-
xidibus ungentariis in tonstrinam reportare, & cum primum repor-
tauerit iterum ad me redire, ut si qua in re opera eius indigerem, præ-
sto esset. Deinde iussi Parmenonem & Megadipsum induere Sidoniū
uestibus suis, sed prius q; eū uestibus suis rite induissent rediit Dromo,
quem iussi munus indutionis persequi & absolvere. Parmenonem ue-
ro & Megadipsum alia munera obire, illum scilicet ut Sidonio sorbi-
ciunculam coqueret, & oua gallinacea testis suis exuta cum butyro in
sartagine frigeret, aut ea in calēti cinere leniter per teporis interualla
uersando percoqueret, nec non & pulmētum ex piscibus exotico iure
præpararet, & illam partem sturionis quam pridiano uespere in foro
piscario à cetariis nostris trinis stateribus coemerat assaret, itemq; fer-
culum carnibus minutatim concisis suauī sapore percoqueret, & ca-
pum altilem illaridatum uerubusq; affixum reciproca uertigine ad
ignem diutius uersaret, in omnem rei euentum, ut si quis ex familiari

bus meis ad ædes meas prandēdi causa diuerterit, habeam quod ante
 illum in mensa ponam. Hunc uero ut Sidonio cātharum uetulo uino
 ad summam usq; oram impletum afferret. Aut si maluerit cereui-
 siam q̄ uinum potitare, sunt mihi duo uasa in cella uinaria, quorum
 alterum est oppletum cereuisia Bremensi, qua Rhadamāthus posset
 impiorum animas si eius copiā apud inferos haberet acriter torque-
 re, & huic uasculo insertum est ligneum eductorium quo ipse potus ex
 uase educitur. Alterum uero est oppletum cereuisia Hamburgēsi, quā
 (ut uerum fatear) puto esse locium furiarum, aut saltem a furiis apud
 inferos ex ira & furore ut nostri orbis cereuisia ex ordeo & aqua deco-
 quitur decoctam, & in nostram urbem usq; delatam, & huic tinæ est
 inserta ærea phistula, utrolibet potest Sidonius potitare. Tandem cū
 Sidonius erat uestibus suis rite indutus, iussi Dromonem primo fene-
 stras clathratas aperire, grabbatulum sternere, & scopas aquales cum
 aqua in cubiculum introferre, quibus introlatis, pauimentum cubicu-
 li quod fuit quadratis crustis lateritiis constratum aqua conpergere,
 conspersum scopis uertere, & puluisculum cōuersum egerere. Deinde
 arabicos odores incendere, ut nares nostræ quæ hactenus, urina spur-
 citia fuerunt offensa, meliori odore recrearetur, ad quod uerbum re-
 spondit Dromo. O mi here nares meæ non odore arabici thuris, sed
 nidore percoctæ carnis oblectantur, nam omnium ungentorum ita
 me ament dii patellarii odor præ nidore percoctæ carnis mihi nau-
 sea est, ille odor est mihi stacte, cinnamomū, rosa, crocus, casia & bal-
 samum. Tum ego. Non mirum est inquam creditu catillonem magis
 nidore carnis q̄ odore thuris oblectari, qui summam fœlicitatem in
 catillis abliguritandis cattorum instar constituit. Quid enim mea re-
 fert te nidore carnis an uapore uentris obsibilantis oblectarier, ego iu-
 beo te odores arabicos incendere, & hanc mensam magnifico appa-
 ratu instruere, erat orbis quidam acernus tribus pedibus suffultus in
 eodem cubiculo, quem primum Dromo mappa constrauit, deinde
 mappulas manuarias per extremam oram eius circumducēs superim-
 posuit, quibus cum stagnēos orbiculos per certa interualla iniecit, sa-
 linum nō neglexit, & ne quid ad mensæ apparatus deesse uideretur,
 duos circulos æreos quibus paropsides sustentantur in mediam men-
 sam coniecit, quibus coniectis mox panibus ex canistro depromptis
 mensam per certa interualla onerare studuit. Et ecce in eodem tem-

Longi fiamur

Quæ p. fiamur

magera. p. d. p. p.

ne q. ur. fiamur

re ad. v. fiamur

tua. p. fiamur

ria. p. fiamur

lib. d. fiamur

p. d. fiamur

eoq. fiamur

pert. fiamur

in. fiamur

ner. fiamur

riny. fiamur

poris pūdo Megadipus introrupit gestans amphoram ^{recreuissia} cō
munis in dextra, & aliquāta fictilia pocula in sinistra, quā ubi amphi
ram deposuit, iuxta panes in mensa rite collocauit, mensa igitur hoc
apparatu instructa. Dromo festinabundus singulos puluillos uentose
tumentes in singulas fellas iniiciens, eas in circuitu mensae ponere cu
rauit. Interim Megadipus cum malluium abesse praesenserat, illico
in triclinium properat allatum gutturnium cum aereo labro ac map
pa manuali, quibus per eum in cubiculum intro-latis, accurrit Parme
no noster dicens. O mi here prandium ut iussisti curatum est probe,
ubi lubet ire licet accubitus. Quod cum audiui iussi Sidonium ma
nus suas abluere, ablutas linteo extergere, deinde ad mensam accum
bere. Sidonius uero ubi manus suas abluerat, & ablutas abstulerat, ali
quantulum subsistēs pedem suum fixit. Quod ego cum uidi mirabun
dus inquam. Quid cunctaris o Sidoni mensam accedere, timen te ui
rides serpentum spumas aut aconita potoriis uasis ebibiturus? S I D O.
Non edepol inquit aconita pertimesco, nec uirulentorum spumas ser
pentum, sed mēsam accedere paratus sum, quia indignum putauī me
prius ad mensam accumbere, q̄ tu honoratiorem accubitus in men
sa obtinuisses, quis putas non diceret me hominem rusticanum, & fa
balibus stipulis rudiorē, aut quemlibet alium inter capros uitam
transegisset si uideret me primos recubitus in mensa ausu temerario
hero meo stante occupare, & superiorem accumbere. Cui ego accede
inquam intrepidus, & quemuis locum in mensa occupa, ego enim nō
sum domi sed alio pransurus, hesternū quidem uespere uocatus sum
a praecipuis meis amicis ad hodiernum prandium ut me hilarem cō
uiuam apud eos agerem. Hac me loquente Dromo inquit. Serius est
iam nunc q̄ ut alio ad quodlibet aliud conuiuium eas, iam enim me
ridies ibit in uesperam, immo uespera si qua fides stomacho meo fa
melico habenda est ibit in noctem. Et ecce in ipso temporis puncto so
luit primam diei horam postmeridianam. Quod ubi audiui mox ad
luterem properaui, manus meas abluens, quibus ablutis & extersis ad
mensam accubui, iubens Dromonem ire in culinam allatum edulia
quae sunt discumbentibus primo & huius duntaxat diebus apponēda,
Et ecce dicto citius attulit mihi Dromo edulium cōfusaneum ex cru
dis herbulis lactuca scilicet & nasturcio aceto perfusum & oliuo inun
ctum. Sidonio uero apposuit sorbiciunculam ex ouis gallinaceis, ui

noq; & puluere aromatico confectam, quam cum Sidonius partim
cochleario quod hausit partimq; scutella ambabus manibus ad os ad
mota exorbuit. Tunc ego iussi Dromonem patinā cum reliquiis her-
barum (quoniam ex herbulis tantum ederam quantum mihi lubue-
rat) tollere, & aliud edulium ocyus apponere, apposuit igitur mihi pa-
tinam cum ouis longa elixatione duratis, testa exutis, dispersitis ac pe-
trofelino minutatim conciso respersis, & in acri aceto natantibus. Si-
donio uero posuit patellam cum binis ouis testa adhuc inclusis, an-
te & in calido cinere ad ignem leniter uersatis ac percoctis. Interim
Megadipus amphoram cereuisiariā arripiens, fictilia pocula ad sum-
mum usq; orificium adimplere curauit, quibus impletis iussi eundem
ire primo in cellam uinariā allatum cantharum uini uetuli, & dein-
de in discubitorium allatum duos uitreos calices multinodes ceteris
capaciores, quos ubi una cū cātharo uini attulerat, iussi calices aqua
effricari ac elui, elutos uino affluenter impleri, & in mensam ante nos
statui. Cum uero ex ouis uterq; tantum, quantum nobis collubuit ab-
sumpsimus, iterum iussi Dromonem patinas tollere, & alia opsonia
nobis apponere. Posuit igitur ante me pulmentarium ex bubulis car-
nibus tessellatim concisis, & uuarum passerum acinis interiectis con-
fectum, ac puluere aromatico affatim conditum. Sidonio uero appo-
suit pisces fluuiales quos lucios uocant, aromatico liquore innatātes,
& suauī sapore percoctos. Tum ego inter edendum dixi. O Sidoni co-
gitabundus uideris sis latus, attinge pulmentarium noli uerecundari
neminem ad mensam ut nosti uerecundari decet, & cum dicto propi-
naui ei meum uitreum calicem plenum salienti uino, quē ipse ex ma-
nu mea exceptum ad imum usq; fundum raptim & sine interspiratio-
ne ut antistitem Bacchi decet exhaustit. Vbi uero quid modicum ex
opsonio uterq; suo pransus esset, iussi Dromonem illasce dapes amo-
uere, & ocyus alias ante nos apponere. Apponebatur igitur mihi ca-
pus illaridatus, & ad ignē crebro uolumine uersatus ac percoctus, cui
adiiciebatur stannea quādam patella cum oliuiis ex uase condimen-
tario recenter depromptis. Ante Sidonium uero ponebatur opiparū
ferculum ex sturione assum & piperis gingiberisq; polline & saccaro
affatim conditum. Interim Megadipus utrunq; poculum fragranti
uino adimpleuit, alterum mihi porrigens, & alterum Sidonio. Sido-
nius uero cyathum sibi porrectum dextera sua tenens sic inquit, O mi

here hunc cyathum dimidiatū tibi si lubet propinabo. Cui ego. Quid
ni luberet, si totum cyathum mihi propinaueris, fusciperem q̄ luben
tissime. SID O. Et quando inquit tibi lubet totum calicem tibi pro
pinabo, & cū dicto cyathum ori admotum funditus exhaust, exhau
stumq; iussit Megadipsum readimplere, & readimpletum ante me ut
ebiberem apponere. Cui ego. Retine tibi inq; calicē tuū o mi Sidoni
ego hunc meū calicem quem dextera sustineo eodem quo tu tuum
pacto exhauriam. In ipso ferme momento Parmeno se intro capeffit
gestans duos panes cibarios, alterum sub dextera ascella, & alterum
sub leua, & ligneum alueum in ambabus manibus plenum pridianis
carnibus frigidis, utpote syncipite suillo perna semesa callo & clune
aprinis, & duobus lōgis farciminibus multa adipe refertis quem Me
gadipsum utraq; manu lætabundus exceptum tabulæ quā Dromo duo
bus subsellitis tripedibus paruo intervallo a se inuicem distantibus in
iecerat sup̄imposuit. Interim Dromo panes memoratos ex sub ascel
lis Parmenonis excipiens, alterum in a alueum in tabula collocauit
& alterum ad pectus suum leuū admouit, & admotum in duas par
tes cultro suo panario diuisit, quarum alteram sibi retinuit, & alteram
Megadipso porrexit. Pane igitur bipartito & in utrūq; diuiso Dromo
dicto citius dexteram in alueum iniiciens, clunem aprinum arripuit,
& arreptum cum pane alternis morsibus occepit deuorare. Megadi
psum uero manum suam in catinum pari celeritate immittens perna
semesam rapuit, & raptam rictibus suis admouit, admotam cum pa
ne uicissim sategit inglutire, Eodem ferme pacto reliquum panem cū
reliquis carnibus ut famelici lupi infusserunt ac deuorauerūt. Absum
ptis igitur carnibus alueum exinanitū exertis linguis cattorum instar
ligurierūt, ut eos si eorū ingluuiem corā spectasses, ad imos usq; pedū
digitos exinanitos fuisse putasses. Tantæ enim erant gulæ ut medius
fidius rapacitate cum harpyis & uoracitate cum Cerbero æquo mar
te certassent, Nunquam sunt tam saturi aut cibis distenti, quin relin
quant in uentre cellæ uni locum, ubi reliquias mensæ meæ si eis appo
nerentur recōdant. Vbi illasce igitur dapes quibus duo edacissimi lu
pi contenti fuissent in breuiculo temporis momento absumpsissent,
deuorassent & inglutissent, tanta afficiebantur siti, ut ipsū mare quod
omnes terras omnifariam & pene undiq; uersum circumfluit sitibun
dus faucibus absorbere posse uiderentur. Cucurrit igitur Megadipsum

in cellam cereuisariam allatum amphoram quandam capacissimā
plenam cereuisia communi, qua uasa cereuisaria (quæ efferbuerūt)
suppleri debebaut, hanc ampullam per Megadipsum in cubiculum
introlatam Dromo & Megadipsum alternis haustibus ad turbidas usq;
feces exorbuerunt, ut eos non homines sed inexplēbiles charybdes &
cereuisiæ baratra putasses. Exinanita igitur amphora, iussi Dromonē
paropsides nostras tollere, & lancem cum butyro flauenti nec non &
canistrū cum caseis bubulis & ouillis naenſæ superimponere. Interim
Megadipsum calices nostros uino impleuit, quos facili opera ebibim⁹
ebibitos readimplere iussimus, & readimpletos ante nos apponi. Vbi
uero ex butyro & caseis quid modicum insumpsimus, iussi Dromonē
patinam cum butyro, & canistrum cum caseis amouere, & si qua bel
laria haberet apponere. Apposuit igitur nobis duas patinas cū pomis
quarū altera erat semiplena cerasiis aqua perlutis, & altera plena fla
uis & liuidis brunis. Itemq; calathū cum malis acidis anniculis & præ
cocibus, hornis. Vbi uero bina terna ue ex quibuscumque pomis uterq;
insumpsimus, iussi Dromonem reliqua tollere, & deinde linteum me
ſæ cū apparatu suo remouere. Remoto igitur mensæ linteo, iussi Dro
monem alueolum alexæ cum tesseriis & orbiculis ilico afferri, ut ani
mos nostros ludo aleatorio recrearemus. Quod cū Sidonius audiuit,
ah noli inquit imperare uti tabula aleatoria ^{afferatur} cerebrū meū
finditur, & cor meum quidem guttatim tabescit quasi in aquam indi
deris salem, ubi istius ludi aleatorii fit quæq; metio. Tum ego. Quam
ob causam? SIDO. Causam dicere prohibeor. BAR. Quis inquam
prohibet? SIDO. Ariolare. BAR. Dolor inquam & pudor. SIDO.
Recte ariolatus es, nam me suppuget dicere quod non suppuget fa
cere, dicam tamen licet dolor & pudor obſtēt. & en incipio, hic ludus
dum adolescens eram exiit me miserum in quadam cauponula pri
mo omnibus nummis meis præsentariis cum mutuaticis. Deinde uil
lis agris & possessiūculis, ut ne hara quidem fuilla mihi superesset, aut
tantillum loci ubi catellus cubitare posset, postremo uero omnibus
tunicis cum amiculo & crepidulis, ut ne intima quidem tunicula mi
hi superesset, ut te si affuisses non homunculum denudatum, sed cucu
lum hybernū deplumatum spectare putasses. BAR. Papæ quid iam
ex te inquam audio? SIDO. Id quod uerum est. BAR. Si istuc inquam
uerum est quod cōmemoras, pauperior eras q̃ Diogenes ille cynicus.

SIDO. Immo longe pauperior, nam illi reliquum erat dosium uersatile, quod ad faciē solis diurni instar solstitialis herbae obseruabatur, mihi uero prae nimia paupertate ne cauea quidem minima (sub qua gallina cum pullis suis succubare posset) erat. Illi erat tunica interula palliolum quod superne circuniecera, & pedum tegimenta baxeae mendicorumque supellex baculus & pera panaria. Mihi uero pro dolor nihil horum erat, non modo non uidebar Diogene, uerum & quouis mendico circumforaneo pauperior. Quod cum (licet sero) animaduertissem, uel ullum uerbum ac ne tacitum quidem gemitum quiui emittere, post aliquantulum temporis occepi meam fortunā meosque casus grauiter ingemiscere, & uacuas manus sapiculae coplodere, pedesque incertis alternationibus commouere, modo hanc, modo illam capitis partem quae mihi non pruriebat adscalpere, & ore semiclauso balbutiens nescio quas querimonias effutire. Tandem dolore ingrauescente subito uelut lymphaticus incepti uictorem meum immo hercle expoliatorem omnibus maledictis quae quiui comminiscierone rare, compellans eum trifurem, latrunculum, sicarium, uenenarium, patriae proditorem, parricidam, sacrilegum, periurum, legirupā, perniciem adolescētum. Et cum dicto libratum pugnum in ora eius impingi, ut gingiuas eius edentarem, ipse uero extemplo mihi caput correpto de mensa aluolo excerebrasset, nisi unus ex collusoribus nostris Misargyrus nomine qui adsedebat altrinsecus interpedisset, & rixas nostras intercessu suo diremisset, in ipso ferme temporis puncto accurreret minister cauponius, qui me miserum affatim plagis castigatū forinsecus abiecit, & tris canes uillaticos feros atque immanes e cauea sua in qua per tempus diurnum concatenati cubant, emisit, & in exitiū meū inhortatos immisit, qui simul signo solito ministri cauponii incensati atque inflammati furiosaque rabie conciti, & allatratribus etiam absonis horrendi eunt in me miserum, quod cum uidissem, ilico silicem quēdam de uia tremebundus corripui, correptum in caput propinquo ris canis accurrentis magno nisu contorfi, sed impetu casso per extremum dorsum transcurrens lapis contra opinionem meam deciderat in terram innoxius, quo lapidis iactu canis alioqui exasperatus, furiosus me miserum rabido ictu aggreditur, aggressum terrae grauiter applofit, applosum ipse ceteris canibus coadiutoribus mēbratim discerpere tentauit. Sed in eodem pene momento accurrunt uiri rustici,

qui meum miserabilem ululatum cognouere festinabūdi suppecias,
hi cum sudibus, isti cum furcis bicornibus, illi uero cum perticis qui
bus segetes demessa in area flagellantur, qui ubi appropinquauere, nō
modo armis suis rusticis, uerum etiam sublati clamoribus canes abs
me abegerunt. Abactis igitur canibus me miserum humi supinatum
in pedes statuerūt, ex corpore meo sanguinem laciniis & quibuscumque
aliis panniculis deterferunt. Deterſo igitur sanguinis profluuiō, acces
sit quidam ex uicinis meis, cui nomen erat Eleus, qui me miserum ap
prehensum ad aedes fratris mei maioris natu Alexios perduxit, qui ubi
cognouit me a canibus admorsum, & uariis uulneribus distractū, sta
tim medicum uulnerarium cum pyxidiculis ungentariis ex urbe pro
ximiore acciri flagitauit. Haecenus adhuc Sidonio fabulante ego ser
monem eius hisce uerbis interrupi sic inquires. Tace tace mi Sidoni,
sat historiarum est, tu non nisi tristitia commemoras. Ego me hercle
uolo uel ludo quippiam uel cantu lyrae aut tibiae oblectari. Et cum di
cto interrogauī Dromonem, sciret artem tibicinariā (quae acuto tin
nitu & graui bombo concentum musicum miscet) nec ne? Respondit
autem Dromo mihi se eam prorsus nescire, sed si mihi luberet, cane
ret mihi quamlibet suauem cantilenam. Iussi igitur eum cantilenam
quampiā dulcem de Ioue optimo maximoq; occinere, qua cum au
res nostras tum maxime mētes sua modulatione permulceret. Quod
cum fando audiuit me. O inquit mi here una opera iubeas eum in ce
lum ire salutatum nomine tuo Iouem, tam illud potest q̄ istud, Nostin
uetus prouerbiū esse, nihil cum fidibus graculo, aut cum amaricino
sui, quisnam docuisset hunc comedonem artem musicam? quae ex lō
gis & breuib; acutis & grauib; sonis constat, & tam diuersis & disso
nis uocibus harmoniam (ut ex te crebro audiui) reddit. Hic enim tu
dius tertius (cum dionysia celebrauimus) occeperat quādam (nescio
quam) cantionem q̄ maxima uoce personare, ut eum tragœdum (si
audisses) putasses, qui (ne claritudo uocis arteriis aboleretur) identi
dem boando raucitatem suam purgaret. Ego me hercle mallet ag
gānitum uulpis immo grūnitum suis, & et uerius dicam clamorem
cuiusuis asini arcadici obraucati q̄ uocem huius Dromonis audire.
Et id ipsum ni fallor malles si ipse occiperet suo more cātitare, hoc est
instar hedi obuagire. Cui Dromo. Nostin tu inexplēbilis cēreuisia uo
rago suauius q̄ ego modulari? aut potes lusciniolam uoce tua aequi-

parare? cur igitur non canis? cur nō probas te posse sirenum sympho-
niam multiformib⁹ modulis exuperare? Dic bibio dic. MEGA. Iam
pridem cantassem inquit si herus meus me canere iussisset, nihil enim
debet seruus bene frugi qualis ego sum iniussu heri sui attentare. si nō
uelit eius indignationem infaustis auibus incurrere. Cui ego. Si autē
tu inquam putas te suauius isto modulaturum, illam eandem cantile-
nam de Ioue optimo maximōq; te nunc modulari iubeo. Me. Nulla
inquit carmina de Ioue canere scio, sed si tibi luberet occinerem sua-
uem quandam cantionem de diis meis peculiaribus. B A R. Qui sunt
inquam dii tui peculiare? de quibus cantilenam etiam dulcisonā te
canere offers. M E. Diis mei inquit peculiare sunt uenter meus & uxor
sancta saturitas, quos ego ab ineunte auo in hunc usq; diem ut epicu-
reum decet religiose colui, & colo, & quo ad mihi uita supererit colā,
non modo peruigili anniuersario sacro, aut mensariis supplicationi-
bus, uerum & diurnis nocturnisq; comestationibus & porationibus,
quibus huiusmodi dii placantur ac tranquillantur, ut mare non sit
trāquillius cum alcedo educit pullos suos. B A R. Abi inquam in ma-
lam crucem cum istis diis tuis quos homo bene frugi prae nimio de-
spectu ne pecudum quidem ne dum hominum cēseat esse deos, quāq;
uos epicurei qui infra quaslibet pecudes uestram ob ingluuiem estis
detrussi, eos deos habeatis, & cum dicto conuerti sermonem meum ad
Sidonium sic inquit. Sidoni postera die ientaculatione cōfecta sar-
cinulis tuis sumptis uiam capeffes & ad patriam profectiōē diriges,
herum tuum Pancratium postliminio reuifurus, qui aduentum tuum
animo anhelo. ut literæ suæ ad me perlatae indicant opperitur, quod
si deinceps facere distuleris, aut si supinam procrastinationem reiece-
ris, herum tuum implacabiliter (mihi crede) offendes, nondum hæc si-
nieram Megadipus uerba mea interrūpens sic profatus est. Hesterno
uespere fando audiui latrones uias infestare, & uiatores quosq; pecu-
niis sarcinisq; exonerare. B A R. Tace inquā nugigerule, uanum est &
opido falsum uias latrūculis infestari, & uiatores depredari, esto q; la-
trones uias infestent. Quid igitur uiatori de summa pauperie latrun-
culi auferre possent? an ignoras stulte nudum quempiam non a decē
militibus obarmatis expoliari posse. Sidonius noster non solet esse pe-
cuniis cum proficiscitur oneratus, licet sit pera & laguncula ut philo-
sophum decet suffarcinatus. Non tamen hinc abibit incomitatus, sed

Dromo erit pedisequus eius, qui gladiolo suo cinctus, & ferrata clauicula instructus, latronibus erit formidini, & Sidonio praesidio. Quod cum Megadipsus audiuit ridiculos iocos in Dromonem instruxit, sic inquit. O mi Dromo si uis saluti tuae esse prouisum, uade concito gradu consultum haruspices, aut si mauis genethliacos, qui prodigiosis artibus res omnis post futuras praenoscunt super exitu profectionis tuae, an ne secus facies infaustis auibus iter capeffas, ut uitae piculum imprudenter quod dii uortant incurras. **D R O.** Tua inquit quod nihil refert ne cures, profectionio mea ne sit fausta non requirit haruspicem cum lituo, sed crumenam cum uiatico, non chaldaum cum ephemeride, sed manticam cum pane & caseo, & quod pene praeterieram lagenam cum cereuisia, aut quod mallem uino. Vbi haec finieram dixi ad eum. Bono sis animo mi Dromo, postera die diis bene uolentibus instrua me largo uiatico quo & tibi & Sidonio posses esculenta cum poculentis in tabernis diuersoriis affatim comparare, **D R O.** At tu here inquit quod te decet facis, & nunquam facere destitisti, quod ad officium boni & liberalis uiri quomodolibet pertinere uidebatur, nunc uero unum est quod a te uehementer peto, quid eris quid sit illud? ut scilicet liceat nobis uiam carpento conficere. Sidonius enim quod tute etiam non ignoras est male pedatus, quam ob rem mallet carpento quam pedibus uiam conficere. **B A R.** Non tutum est inquam carpento uiam scrupis stirpibusque infestam capeffere, Superiori uero anno cum patriam meam petiturus quadrigas meritorias inscedissem, & ad octauum itineris mei miliarium iam peruenissem, carpentum caudicis cuiusdam toro ad quem sese rotarum orbis offenderant subuertebatur, & me euolutum & excussum humi iacentem in inuersum cooperiebatur ac tegebat. Ne uobis quid simile obtingat magna cautio est adhibenda, Consultius tamen uisum est uos patriam equis quam quadrigis petere. Est mihi unus ut scis equus asturco tollitum gradiens pro Sidonio, si esset mihi alter pro te, poterit uterque equo uestari. Vix finem orationi imposui, cum Megadipsus inquit, Bono sis animo mi here, Est mendicus quidam circumforaneus in xenodochio habes asinum clitellarium, solitum gestare infantes eius impositos duabus corbulis hinc & hinc dependulis, quem exiguo precio quoniam nudius quartus minus uetorem pro infantulis suis gestatis emerat comparare posses, & comparatum exornare phaleris aureis & fucatis ephippiis, & purpureis tapetis, & frenis argenteis

& pīdilibus balteis, & tintinnabulis perargutis, ut nō uideatur esse asinus, sed equus onocephalus, qui non magis dedecet Dromonem quā olim equus bucephalus Alexādrum illum Macedonū regem Ehem & quod pene silentio praterieram is asinus quem memoro est ad speciem honestus, ad cursuram uegetus, & ad uecturam ualidus. Et Dromonē nō mō pernīciter, uerū etiam molliter peruehet, quoniam probe calciatus est corneis soleis a magistro artis laternaria. Nondū hos iocos finierat, cum Dromo in hāce uoces prorumpens ait. Abi in malum cruciatum cum illoc asino clitelario, & desine mihi illudere, alioqui Eumenides tenebunt faces, audis hoc asine bipes? M E. Cur inquit mihi obirasceris? si non uis asino residere, infideas alato Persei pegaso. Quid enim mea refert quo iumento resideas, utrum asini dorso an catti tergo an pedibus iter capeſſas, Quicquid ego dixerim pro modo dictum putato. Veruntamen ut mea fert opinio, satius esset te te catti tergo insidere q̄ pedibus iter scruposum a stiniis diebus conficere, & intertriginem ex diutino itineris labore contrahere. Est mihi cattus pulchello capite, oculis nigris, auribus acutis, naso decenti, ore minuto, mento raris setis obſito, ceruice crassa, tergo obeso, uētre mediocriter proiecto, cauda pilosa, & in iustam lōgitudinem exposita pedibus latis, pelle nitēti, femoribus emasculatis, & ut uno expēdiam uerbo totus bellulus. Illi si tibi lubet capistrum tanq̄ cantherio iniice, & capistratum conscende, ut non uidearis miles asinarius sed cattarius. Præterea sunt mihi sex immanes mures quos muscipula mea ustulatis lardi offulis instructa intra hoc triduum in cella penaria gaudibundus cepi, hoc sacculo inclusos in catti pabulum tecum feres, ut pecunias quas pro huiusmodi iumenti pabulo expēdes, in peculium tuū conferens ditior euadas. Eo autem adhuc fabulāte Dromo infrendēs dentibus suis pugnum libratum in os eius incussisset, nisi ego mediū intercessissem, & istum minitantis pugni brachio meo auertissem dicens. Heus tu Dromo si quid dictum est per iocum nolito in seriū conuertere, præcipue illud quod homo potulentus & animi impos cereuiſæ uitio dixerit. D R O. Non placet inquit in mutum quippiam cōferri, quod loqui non potest, nam cereuiſia si fabulari posset se defenderet. Sed homines minimi precii ilico confugiunt ad ebrietatis accusationem, tanq̄ in aliquod phani asylum, & quæ pessime fecerunt, ea non suæ temeritati sed ebrietati attribuenda esse dicunt. Sed longe

æquus (meo iudicio) esset de huiusmodi hoibus duplex suppliciu
sumere pro duplici uitio ebrietatis scilicet & temeritatis. Cui Megadi
psus. Ille extra noxam est censendus qui id facit quod dii eum facere
cogūt, Osyris cuius numine afflatus sum cogit me hosce ridiculos io
eos in te effutire. Si essem mētis meæ compos, nulla mercede possem
induci, ut unum ridiculum uerbum uel minimum in te congererem.
Tū Dromo inquit. Hercules cuius ego numine afflatus sum cogit me
manus in buccas tuas iniicere, & ora tua temeraria pugnis contūdere
ut desinant huiusmodi ridicula in me effutire. Ea igitur inter eos cō
tentio longius producta fuisset, nisi ego arbitratus fuisset nō operæ
precium esse easdē has alrercationes diutius audire. Iussi igitur utrūq;
obmutescere, & obstrepentes linguas ilico compescere, & cum dicto
inieci manum meam in marsupium, expromens uicenos stateres ar
genteos, quos Dromoni pro utriusq; uiatico manibus meis adnume
raui dicens, Dromo hic sunt uiceni stateres argentei, quorum singuli
pluris æstimantur q̄ quatuor nummi argentei nostrates, quos stuferos
uocant. Vide si quid erit dubium immutabo, Nōdum hosce Dromo
in loculos suos demiserat, cum Parmeno cubiculum introgrediēs an
nūciat Philotimum nostrum cum duobus ministris suis mercenariis
in uestibulo domus meæ stare, & me ad pinguißimum cerui femur in
uitare. Quod cum audiui dixi, O Parmeno dic Philotimo meo me ē
uestigio ad se uenturum, & ad coenam secum iturum. Parmenone aut
abcunte ego Dromonem in hæc uerba allocutus sum, sic inquit, O
mi Dromo postera die Sidonio equitante tu it. r pedibus quando nō
non est tibi equus conficies, haud tu hercle ministerio equi indiges,
quoniam potes ni fallor armenias tigres & parthicas sagittas ueloci
tate præire, quod hominis tui interpretatio astruere uidetur. Dromo
enim cursum sonat, & ne duricies itineris plantas tuas ledat, calcea te
illis calceis quos nudius quartus pitaciis suppegisti, & clauis caligariis
suffixisti. Et cum dicto cōuerti sermonem meum ad Sidonium sic in
quiens, O Sidoni ego sum ut audisti coenaturus cum Philotimo meo
qui me in uestibulo domus meæ operitur, ut una secū ad coenam per
gam. Tu uero cum Dromone meo hilares conuiuas hoc uespere æ
tis, archimagirus meus Parmeno suppedabit uobis esculentorū ab
dantiam, & pocillator meus Megadipsum idem & promus poculentorū
affluentiam. Vix hæc profatus fueram, cum Sidonius surgens ca

put suum aperuit, & dexteram meam apprehedit sic dicens. Iam nūc uolo tibi mi here ualefacere, & gratias pro tuis immortalibus beneficiis in me collocatis cum non possim referre saltem habere. Si forte crastina die qua hinc abiturus sum non daretur mihi ualefaciēdi oportunitas, possibile est enim me cogi hinc, prius q̄ tute ē lecto corripas abire, & iter destinatum capeffere. Vale igitur mi here & mihi ut mancipio tuo impera. Tum ego. Et tu Sidoni uale, & iter destinatum faustis auibus capeffere. Pancratiumq; herum tuum meo nomine saluere plurimum iubeto, iterum uale. His dictis cubiculo excessi, contendens festinabundus in uestibulum domus in quo erat ut supra memorauī Philotimus meus cum ministris suis mercenariis qui cum primū me conspicatus fuerat, at tu inquit lōgas moras neftis, sonuit sextam horam uespertinam, tempus est coenandi, eamus ad aedes meas coenatum, affatim cuncta dulci sapore scio sunt percocta, eamus inquā, hāc recū mi Pancrati per literas ut aiunt iocatus sū. Sed tu forsan iā nunc admiraberis, q̄ ego non dixerim ubiq; uerisimilia, neq; seruauerim ubiq; in personis ac rebus decorum secūdum praecepta artis oratoriae. Itemq; q̄ non seruauerim ubiq; breuitatem uenustatemq; & mundi-
ciem comicae orationis. Sed nihil est quod admireris, si ego nolim sepium sudes uetustate putridas purpureis amicire chlamydulis, aut cassas nuces iuglandes aureis inaurare bracteis, olfecisti iandudum ni fallor quod uelim, quoniam quidem homo es nare sagaciorē q̄ canis uenaticus, immo hercle q̄ uultur famelicus. Sed de hac re satis. Caterum nosti quibus & quātis te iam pridem oneraui precibus, ut mihi remitteres geometriam Euclidis, theoricam planetarum, & metaphysicam Aristotelis cum commentariis Thomae Aquinatis, sed nondum curasti remittere, cura igitur prope diem remittas. Vale & magistrū Theodericum uirum peripateticis disciplinis apprime eruditum, & geometriae non minus q̄ arithmeticae peritum meo nomine plurimum saluere iubeas. Iterum uale, ex Dauentria sexto Idus Iulias. Anno nostrae salutis. M. CCCC. XCVI.

FINIS

D iij

QVORVNDAM DIFFICILIVM VOCABVLO

rum in precedenti epistola positorum succincta

& brevis interpretatio.

Abliguitare est auide multa consumere, & consumptis dapibus catillos lingere.

Abdomen sumen dicitur q̄ abditum sit, a poetis tamen aliquādo pro larido ponitur, hoc est pingui duro, Iuuenalis. Mōtani quoq; uenter adest abdomine plenus.

Acer arbor, q̄ acia in ea artificum ingenia exerceantur. Inde acer nus. a. ū. Acetabulū genus uasis quod est minoris capacitatis q̄ urna.

Acinus granum est, ut acinus uua media correpta.

Acor aceti est acritudo aceti. Et est acetum nihil aliud q̄ acre uinū. Inde acidus. a. um, & acetosa herba est saporem aceti prae se ferens.

Aconitum herba est, immo uenenum omniū uenenorū ocysimū innascitur nudis cautibus, quas græci aconas uocant, & ideo aconitū uocatur penultima longa. Actutum. i. statim. Admutilatus. a. um, i, truncatus, cominutus, decurtatus. Adoriri aggredi est.

Affatim media syllaba breui id est abunde satis.

Agon certamen pugna colluctatio, & pro loco certaminis interdū ponitur. Ahenum cacabus aneus est, qui supra focum pender quo aqua calefit.

Ain. i. ais ne. Alcedo auicula est quæ alio nomine alcyone dicitur, Hac medio fere hyemis in mari ipso nidificat, quo tempore si pontus undosus fuerit, ipsis ouis mansuescit, caduntq; procellæ omnes donec posita oua foueat. Plau. in penulo. Quam mare dulce est, quomodo ibi alcedo pullos educit suos.

Alueus genus uasis est, cuius diminutiuo usus est Hierony. cum ait in libro Danielis, Abacuk intriuerat panes in alucolo ut ferret messoribus. Declinatur nonnunq̄ & hoc alueum pro eodem genere uasis, cuius diminutiuum est alueolum, quod significat tabulam aleatoriam, quæ etiam aliis nominibus pyrgus, finum, fritillus uocatur.

Altrifecus id est iuxta alterum latus.

Amabo media syllaba producta interiectio blandientis est.

Ambages circuitus est, & pro illusione nonnunquam ponitur media longa. Amaracus herba odorifera est, Inde amaracinum oleum apud Pliniū. Ampulla cadus est. Antesignanus uexillarius est.

Apagē græcum est id est amoue. Appendistī .i. appendisti ne
Aqualis uas aquarium. Archimagirus græce dicitur, latine prin-
cipalis coquus. Asylum locus confugii est, Et componitur ex a
quod est sine, & *σῦλον* traho eo quod locus est à quo neminem per uim tra-
here licet, & producit mediam.

Arctos græce dicitur latine ursa, & est duplex ursa circa polum se-
ptentrionalem, maior scilicet & minor, maior uocatur helice, minor
uero cynosura, Inde deducitur arctous, a, um, id est septentrionalis, &
arctophylax. Arctophylax græce interpretatur latine ursæ custos, Et
alio nomine dicitur bootes id est bubulcus, quia hæc cōstellatio mo-
re bubulci plaustum sequi uidetur, Ouidius. Arctophylax formam
zerga sequentis habet.

Ascella est diminutiuum ab ala, & ponitur pro brachio hominis,
Hierony. in prouerbiis capitulo xix. Abscondit piger manum suā sub
ascella, facit autem ala (ut Prisciano placet) axilla per diminutionē.

Astipulari idem est quod assentiri siue asserere. Inde astipulatio no-
men uerbale id est assertio siue affirmatio.

Asturco equus est in Hispania genitus, ab asture opido siue asturia
gente ita appellatus, & molli gradu & sine succussatura incedit. Et uo-
catur alio nomine tolutarius equus a pedum uolubilitate quasi uolu-
tarius. Vnde tolutin aduerbium quasi uolubiliter. Plau. Demā hercle
de hordeo ni tolutin uadas. Et idē equus nōnullis dicitur gradarius.

Atrabilis nigra cholera est, quam græci melācholiā uocāt, Est etiā
bilis cholera. Vnde biliosi dicuntur cholericī, & illi sunt procliues in
iram & furorem.

Aula atrium est, sed ueteres aulam dicebant
quam nos dicimus ollam. Et Plautus fabulam suam ab aula hoc est
olla inuenta aululariam nominauit. Axis hyperboreus ponitur
pro plaga septentrionali. Et axis libycus pro plaga meridionali.

Bacchabundus, a, um, id est furibundus.

Baxea genus calceamenti, & est idem quod crepida siue solea.

Belua immanis fera est, & dicitur belua quasi bellum gerens, Inde
beluatus, a, um, ut tepeta beluata dicuntur quibus formæ beluarum
sunt intextæ. Bellaria dicuntur omne secundæ mensæ genus, hoc
est cibi qui secundo loco apponuntur in mensa.

Bibio uermiculus est qui nascitur in uino corrupto.

Bibliopola græce dicitur latine librorum uenditor penul. longa.

Boötes uide in dictione aristophylax.

Bucca est interior illa concavitas oris unde uox prodit, & qua concipitur flatus. Inde bucculentus dicitur qui habet magnam buccam,

Bucephalus fuit equus Alexandri Magni, ita appellatus, ob similitudinem bubali, quam in capite suo præ se ferebat.

Bulbus apud idones non tñ pro cepe ponitur, sed etiam pro omni radice rotunda, unde legimus bulbos narcissi & bulbos raparum.

Busiris rex erat aegypti Neptuni & Libæ filius, qui oram omnem nō to adiacentē latrociniis infestabat, hospites enectos diis sacrificabat, occidit, & diis suis immolauit, Oui Ergo ego scēdantē peregrino templa cruore Busirim domui. Blaterare est incondite & inaniter loq.

Bractea est tenuissima ex auro uel argēto uel alio metallo lamina

Cacabus uas est in quo pulmentum coquitur.

Cadus est proprie genus uasis a cuti fundi, ita ut sine adiutorio stare non possit, & nonnunquam pro cantharo ponitur.

Caduceus mas. g. ut scribit Marcellus uirga erat Mercurii, qua pax signabatur, & qua Mercuri⁹ mortuos fabulose resuscitauit, a caduceo formatur Caduceator, qui legatus dici⁹ pacē petens autore Pōpeio.

Caritas rei frumentariæ est penuria frumenti.

Cataplasmata dicuntur malagmata, & constāt ex floribus fere eorumq; surculis & axungia, & a barbaris emplastra nominantur.

Carinus uas est escariæ mensæ ubi pultem aut aliquid iurulenti ponebant, Inde catillus per diminutionem, et catillo qui catillorū liguritor dicitur. Canistrū est cista rustica ex uiminibus facta in quam reponitur panis, & dicitur alio nomine cophinus siue calathus.

Cauillatio est proprie subdola ratio, quam conscii nobis mendacii uincendi tamen causa proferimus. Et accipitur interdum pro quadam faceta & iocosa dicacitate.

Caudex & codex (utroq; enim modo effertur) teste Seruio super primum Georgi. liber & truncus uocatur, ut est apud Virgilium. Caudicibus sectis. Caupona & copona, taberna uinaria propter copiam rerum, Inde cauponula per diminutionem, & cauponius, a. um.

Cantherius est equus emasculatus siue castratus.

Carpentum genus carri est, Ouidius. Nam prius ausonias matres carpenta uehebant. Hæc quoq; ab Euandri dicta parente reor, unde carpentarium equum dicimus qui carpentum ducit.

Charon hunc poetæ dicunt obseruare tria inferni flumina, hoc est acherontem, stygem & cocytum, quin & defunctorum animas ad aliā ripam uehere, quem squalore esse terribilem fingunt, oculos habere igneos, amictum sordidum, magnam caniciem, remo & uelis ad animas transportandas uti. Cecutire est obtuse ac debiliter uidere.

Cetarius est qui magnos pisces uedit. Cete enim maiores pisces in mari sunt non ouum sed animal parturientes. Cetarius etiam piscator magnorum piscium dicitur.

Cella penaria alias penuaria est illa in qua res esculētæ & poculentæ reponuntur. Et dicitur cella à celare, q̄ in ea celetur quod uolumus esse occultum.

Cerberus, hunc canem esse tricipitem inauditæ feritatis, cuncta uorātem & regni Plutonis custodem poetæ omnes asseruerunt. Et dicitur cerberus quasi creoborus hoc est carnem uorās.

Cibarius panis est panis uulgaris & rusticus. Cyathus est paruū poculū hoc est paruū uas potoriū. Cincinnus dicitur capillus intortus.

Cocytus dicitur fluuius infernalis qui ex styge palude nascitur & interpretatur lamentum.

Compages, gis & compago, inis, est idē quod coniunctio siue compositio. Compilare media corre, est pilos euellere, sed compilare media producta est furari.

Cōclaue producit mediam syllabam, Hora, in ser. xvi. Currere per totum pauidi conclaue magisq̄. Et cōclauia autore Pōpeio dicuntur loca quæ una claue clauduntur, hic uero cōclaue ponitur p̄ cubiculo.

Coniector est interpres somniorum atq̄ ominum.

Confluens est locus in quo duo flumina confluunt.

Corollarium significat id quod additur præter illud quod est debitum quod in ludis cum placuissent actores præter promissas coronas aliæ quoq̄ dari solebant, & accipitur interdum pro principali mercede laboris. Corbis masculini generis est teste Prisciano, quin etiam fœminini generis teste Seruio super primum georgicorum, unde Tullius messoria se (inquit) corbe contexit, & format per diminutionem corbula teste Varrone de lingua latina, & nonnunquam græca uoce dicitur Cophinus. Chaldaus accipitur pro quo quolibet astrologo, eo q̄ chaldaei primo astrologiam inuenerunt.

Clathratus, a, um, i. clathris munitus. Sunt enim clathri lingua cauearum, uel quibus munitur aut sepitur aliquid. Inde fenestræ dicuntur clathratæ hoc est clathris munitæ.

Clauus caligarius est clauus qui subfigitur soleis calceamentorum nam caliga proprie dicitur calceamentum, sed abusu pro indumento cruris. Clitella instrumentum quo sarcinae colligatae sunt malis siue asinis, dicta quod eiusmodi animalis ornamentum sit. Inde asinus clitellarius. Crepida fuit teste Seruio Tuscum calceamentum quod corrigiis ligabatur, & dicitur latine solea, & eius diminutium est crepidula. Inde sutor crepidarius dicitur qui crepidas facit.

Cribrum pollinarium est instrumentum foraminosum aptum ad pollinem purgandum, sed quod aptum est ad farinam excutiendam cribrum excussorium dicitur. Pollen autem est grossiunculus puluis, nam illud pollen in tritico dicitur, quod flos appellatur in siligine, Accipitur etiam pollen pro puluere aromaticum contusorum.

Crocodilus quadrupes animal est hominibus terra pariter atque aquis infestum, Nilus crocodilum producit, caret lingua usu. Solus ex omnibus animalibus superiorem mandibulam mouet magnitudinem excedit plerumque duodecim cubita. Oua parit quanta anseres, dentibus armatus est & unguibus, & cutem superius habet contra omnes ictus inuictam, In uentre autem mollem & teneram, Terribilis haec contra fugaces belua est, fugax contra insequentes, hebetes oculos habet in aqua, extra acerrimi uisus est, conspecto homine emittit lachrymas, mox appropinquantem deuorat. Vnde factum est prouerbiū. Lachrymae crocodili, de his qui sub specie pietatis homines fallunt.

Dama genus est caprae syluestris, & eius diminutiuū est damula.

Dedolare est contundere siue recidere.

Delumbare & praelumbare est alicui lumbos perfringere.

Depalmare est aliquē palmis hoc est manibus exporrectis cedere.

Depilis & hoc depile id est sine pilis.

Deuergere est idem quod declinare seu dependere.

Deuouere est destinare, imprecari, quod modo ad prosperum, modo ad aduersum refertur. Virgilius. Deuotum hostiles Decium preffere ceterae. Idem. Praecipue infelix pesti deuota futura.

Dii patellarii dicuntur dii fabulosi, qui praesunt patellis & lebetibus, & ceteris uasis coquinaris, sicut dii gallinarii, anserarii & anserarii qui fabulose praesunt gallinis anseribus & anatibus. Et hos deos ficticios non fide sed uere colunt illi homines quorum deus uenter est.

Dii peculiares dicuntur proprii dii aliquorum hominum, sicut uenter.

& eius uxor sancta saturitas sunt dii peculiare omnium epicureorum
Diespiter dicitur Iupiter & habet in genitiuo diespiteris, & dicitur
diespiter quasi diei pater.

Diomedes erat rex Thracum seu uir ac truculentus, qui equos suos
aduenarum carnibus in Thyrida opido pascebat, sed ab Hercule ma-
ctatus equis suis in pabulum appositus est.

Dionysiarum, dicuntur festa Dionysii id est Bacchi, Vnde diony-
sia celebrare est bacchanalia celebrare.

Discubitorium est idem quod triclinium siue coenaculum.

Drachma genus mensurae numismatis & ponderis.

Eumenis eumenidis graece dicitur, latine furia infernalis. Efferatus
in rabiem est correptus rabie, sed efferatus in aliquem est grassatus in
aliquem. Ephemeris idis, est liber in quo sunt scriptae diurnales
diuinationes seu prognosticationes astrologorum.

Ephippium est stragulum quo equus insternitur.

Exibilare est aliquem tumultuaria sibillatione expellere.

Explodere est aliquem plausu manuum & oris clamore effugare.

Exoticus, a, um, id est aduentitius & peregrinus, unde ungenta exoti-
ca sunt unguenta ex peregrinis terris petita.

Facetia est iocosa quadam dicacitas seu irrisio.

Factum iri id est faciendum.

Fascia linteolum est ad ligandum aptum, cuius diminutiuum est
fasciola. Furcifer hi enim furciferi dicebantur qui ob leue deli-
ctum cogebantur a dominis ignominiae magis quam supplicii causa furcam
in collo ferre, subligatis ad eam manibus & predicare peccatum suum
simulque monere ceteros ne quid simile admitterent.

Fustuarium idem est quod fustis, cuius diminutiuum est fusticulus

Flagrum idem est quod scutica, flagellum ex corio.

Flaccidus, a, um, est pendulus & non arrectus.

Fratres germani sunt fratres habentes eundem patrem & eandem matrem.

Frigus frigis facit in praetere frigi & frigui, in supino frixum & frictum,

Et frigere est carnes uel oua in sartagine torrere. Hiero. in Hieremia.

Confixa sunt ossa mea tanquam in frixorio hoc est patella. Et accipit
frixorium interdum pro carnibus frixis. Item oua dicuntur frixa uel
fricta, quae in sartagine cum butyro sunt tosta.

Friuolus, a, um, idem est quod concussum siue semifractum, proprie
enim friuola uerba appellantur quae minus sunt fide subnixae.

Genethliacus est astrologus qui conatur alicui prædicere futuros
euentus ex hora natiuitatis eius.

Gibber, eris, tumor est in dorso, qui alio nomine dicitur gibbus. Et
am gibber is dicitur qui gibbum in dorso habet.

Gymnosophistæ appellati sunt Indorum sapientes, eo q̃ nudi ince
derent. Nam gymnon græci nudum dicunt.

Gingiuæ sunt partes oris in quibus dentes sunt, & dicuntur gingiuæ
q̃ in his dentes gignuntur. Gutturium genus uasis aquarii est, sic

dictū, q̃ ex eo aqua in manus guttatim cadat. Gutta em̃ stilla aquæ est
Claber, a, um, & per diminutionem glabellus, i. leuis & sine pilis.

Glis gliris nō significat murem, sed aliud quoddam minutum ani
mal muri simile, quod quia dormiendo gliscit i. crescit & pinguescit
glis dicitur. Gluma folliculus grani est.

Graphice describere est describendo pingere, quia γράφω græce di
citur latine pingere. Grauedo est grauior pituita & crassior. Inde

grauedinosi dicuntur qui laborant grauedine.

Habitudo corporis est dispositio corporis, & accipitur nonnunquā
pro pinguedine corporis. Inde habitior comparatiuus ab habitus, a,
um, i. pinguior. Harpyia auis est rapax. Vir. lib. ænei. iii. Harpyiæ

& magnis quatiunt clāgoribus alas. Sed harpe huius harpes ensis erat
falcatus, quo usus est Perseus.

Hara stabulum porcorum est. Etiam hara quoddam genus auis est
a qua haruspex teste Seruio & hariolus dicitur.

Haruspex dicitur ille qui ex uolatu auium futura conatur prædicere.
Idem etiam dicitur ariolus.

Hemisphærium dicitur dimidia sphæra græce, latine globus. Et di
uiditur sphæra in duo hemisphæria, in superum scilicet & in inferum.

Heus est aduerbiū uocantis. Nonnunq̃ tamen heus quoq̃ interiectio
dolentis est. Vir. Heus etiam mensas consumimus inquit Iulus.

Helleborus & helleborum dici in recto potest, herba est purgatoria
dicente Horatio in epi. Expulit helleboro morbum bilemq̃ meraco.
Et medetur helleborus secundum Pliniū morbis comicialibus, uerti
gini capitis, melācholicis iufaniētibus lymphaticis & elephātiæ albæ.

Heluo est homo gulosus. Vnde hic obiter connumerādi sunt pene
oēs illi qui militāt sub ductu & auspicio Epicureorū. Et sunt heluones
mandones, manducones, mansucii, comedones, edones, edaces, epulo

nes, lurcones, gurguliones, gancones, glutones, scurræ, parasiti, gulones
phagones, ambrones, liguriones, labeones, nepotes, pamphagi, catillo
nes, meribibi, optimibibi, multibibi.

Hiulus, a, um, ab hiare deducitur, & est idem quod hians siue patēs

Hornus, a, um, i. huius anni, ut uinum hornū est uinum huius anni

Ientaculatio est comestio seu refectio, quæ mane ante legitimum
prandium sumitur. Et est nomen uerbale huius uerbi deponentis ien
taculor. aris. Identidmeidem quod frequenter, eodem modo

Illaridare capum dicimur dum eum acu coquinaria (cui gracilen
ta frusta lardi sunt inserta) traicimus.

Imprecari est alicui aduersam fortunam optare.

Incretus, a, um, id est non per cribrum excussus.

Ingeminare est iterare siue multiplicare.

Ingurgitare est idem quod deuorare, & fere de potu ac de cibo dici
tur, Plau. Et plenam uini amphoram ingurgitat, Modo pro implere,
Cicero in Antonio. Quum se cibus ingurgitauisset, Et uenit a gurgēs
gurgitis, Est autem gurgēs locus in flumine profundus in quo aqua
uertitur, q. gulæ instar ad se trahat. **Intercapedo** est spacium uel
interuallum quod inter aliqua interpositum est.

Interrigo deducitur ab intertero, is, ere, quando simul membra in
terteruntur, & confricantur accedente sudore. Et solet hæc interrigo
plærunq. euenire hominibus pinguibus inter ambuladum præcipue
æstiuis diebus.

Labrum aneum uas est areū rotundū & semiconcauum in quod
aqua ex gutturnio superne dimittitur. Et uocatur alio noīe trulla.

Lacinia lacinia sunt proprie scissuræ extremarum uestium decoris
gratia factæ. Inde lacinia uestes dicuntur, & accipitur interdum pro
scissili linteolo.

Lanius est idem quod macellarius, i. qui carnes
uendit & pecora laniat, i. scindit, Inde lanionius, a, um, Vnde lanionia
mensa dicuntur in quibus scinditur caro.

Laternarius dicitur ille qui laternas facit, & laterna a lateo, es, ere,
deducitur, q. in ea candela latet.

Lara a lare hoc est malo genio dicitur, Et est noxia, inferorū umbra
Inde laruale simulacrum idem est quod larua.

Lebes est genus uasis ænei, Qui in heroi. Viginti fuluos operoso ex
ere lebetes. **Lerna** regiuncula quædam est in Arcadia, a Lerno.

rege cognominata, a qua fit lernæus, a, um, Virgilius lib. æneidos. Ler
næus turbam capitum circumstetit anguis.

Lethargus a lethes hoc est obliuione deriuatur, morbus est quem
latini torporem appellant. Prouenit autem ex pituita humidioris fri
gidiorisq; cerebrum madefaciēte, Accidit in eo morbo obliuio oīm
rerum, Inde lethargicus dicitur is qui hoc morbo laborat.

Libripens est stipis ponderandæ pensator.

Lycaon Calistonis pater Arcadiæ rex, qui cum solitus esset hospites
necare, idq; in Iouem hospitem moliretur, in lupum ab eo conuersus
est, Et lycaon a λυκός quod est lupus deducitur.

Limus, a, um, transuersum significat & obtortum seu obliquum

Lymphatici uocantur laruati atq; insanientes.

Lituus teste Gellio est uirga auguralis breuis in parte qua' robusti
or est incurua. Lusciniola est auicula quædam, quam alio nomine
philomelam appellamus.

Luter est urceolus manualis seu gutturnium.

Machæra græce dicitur latine gladius.

Mador madoris idem est q̃ humor.

Mala notam habet significationē, & eius diminutiū est maxilla.

Malluium uas est quo lauantur manus, sed malluiæ teste Pom
peio dicuntur aquæ quibus lotæ sunt manus, Sic pelluiū uas est quo
lauantur pedes, Et pelluiæ aquæ quibus loti sunt pedes.

Mantica media correpta est perula uiatoria, & dicitur mantica, eo
q̃ manu geratur, & eius diminutiuum est manticula.

Marsupium pera est seu locus pecuniarius.

Mastigias græce dicitur latine uerbero. Plautus. Exi ē culina, sis fo
ras mastigia, & uenit a mastix mastigos quod idem est quod flagellū
Inde mastigo id est flagello. Matella est diminutiuum a matula
& est uas urinarium quod alio nomine dicitur scaphium.

Medioxumus. i. medius, a quo medioxume aduerbium.

Memoria proditum est, id est scriptum est.

Misargyrus propriū nomen uiri, & interpretatur osor argenti.

Mythos græce, latine fabula dicitur, a quo mythicus, a, um, i. fabu
losus. Et mythologia. i. sermo fabulosus, Et epistola mythologica, i. epi
stola fabulosa. Mortem oppetere est mori.

Nasturtium herba est, & nomen accipit a narium tormento, & uo
catur cardamon. Nidor dicitur proprie odor rerum asarum.

Nostri. i. nosti ne. **Nummi** presentarii sunt nummi presentes
Sed nummi mutuatiti sunt nūmi mutuo accepti. **Nux** iuglans est
grandiūscula nux, & dicitur iuglans quasi Iouis glans.

Oedipodes thebarum rex fuit Laii filius & Iocastæ, hic sphingos
enigmata dissoluit & monstrum inreremit.

Obesus. a, um, i. crassus, pinguis. **Obolus** genus mensuræ, pon-
deris & nūmismatis. **Obliteratus.** a, um, i. obfuscatus.

Obolescere est euanescere, & accipitur interdum pro palleſcere.

Obsoletus. a, um, pallidus, squalidus & incomptus.

Obſtipus. a, um, i. rigidus, inflexibilis, obtortus.

Onocephalus. equus est ille qui habet caput pene simile capiti aſſi

Opiparus. a, um, i. delicatus, abundans, copioſus. (n ino.

Opido aduerbium est, & est idem quod ualde.

Obſonium est quicquid comedendo additur pani uel uino.

Orbis dicitur proprie corpus ſphæricū habens ſuperficiē concauā
& conuexā, Et accipitur interdū pro menſa rotūda & orbiculari. Etia
ſignificat illud menſarium instrumentū & rotundum ſupra quod da
pes ſcinduntur, & ē cruſtis paniceis ſimiliter aliquando fieri ſolet, Vir.
Vt uiolare manu, malisq; audacibus orbem, fatalis cruſti. Hoc ipſum
instrumentū & quadratū fieri ſolet, & tunc quadra appellatur, ſitq; ali
quando etiam ex pane. Vir. Patulis nec parcere quadris Iunenalis. Vt
bona ſumma putes aliena uiuere quadra, ſit deniq; hoc idē instrumen
tum aliquando ex ſtanno, & nōnunq; ex tenui ligno. Et inde orbis ſor
mat per diminutionē orbiculus. Sunt enī duplices orbiculi. Orbiculi
ſci, menſarii & aleatorii. **Orcus** cognomen est fluuii infernalis,

ab orcos quod est iuramentū deductū, eo q; per illū hoc est per ſtygē
paludē, a qua teſte Homero proſluit iurabāt dii fabuloſi, nec peierare
licebat. Et accipitur aliqui pro inferno, & nonnunq; etia pro Plutone.

Oſiris huius oſiris uel oſiridis fuit Iouis filius ex Niobe filia Pho
ronei. Et traditur inueniſſe primus cocturā zithii, cereuiſiæ. Et poteſt
accipi pro cereuiſia, ſicut Bacchus accipitur pro uino.

Palæſtrita dicuntur qui ſeſe pale. i. luſtatione exercent.

Patina genus uas ſis quo dapes elixæ & iurulentæ in menſam ferun
tur, Teren. Iandudum animus est in patinis, huius diminutiuum est pa
tella ſcutellæ ſimilis, etiam accipitur pro ſcutellæ & corri. mediam.

Palliaſtrum est rude pallium & uile.

.....

Pamphagus cui esca est quicquid mādi potest, & interpretatur oīa uorans.

Papus est flos cardui. Lucre. Vestem nec plumas auium paposq; uolantes. Pegasus equus fuit alatus, natus ex sanguine Medusæ qui ad montem Parnasum aduolans cum terram ungula pedis effoderet, *μῦθος* hoc est fontem produxit, a quo ipse pegasus cognominatus est.

Peniculus & penicillus quo calceamenta detergantur, Et quibus albarium tectorio inferunt cœmentarii, qui dicuntur peniculi tectorii & sunt ex setis suillis. Dicuntur etiam peniculi tectorii manipuli stramenticii, quibus tectorum rimæ obstruuntur.

Perna est coxa cum crure porcino salita. Et tam priores q̃ posteriores coxæ porcinae dicuntur pernae. Et perna alio nomine dicitur petaso petasonis. Martia. Nam mihi cum uetulo sit petasone nihil.

Pertica est idem quod fides. Peristroma est uelamen parietis uariis picturis intextum. Pessulus dicitur quasi paruus pes, & est instrumentum quo hostium domus clauditur. Pitacium est portio quadam corii costi quo muniuntur soleæ calceorum.

Pictilis & hoc pictile idē est quod pictus. Pyxis pyxidos dicitur a nonnullis buxolū, na ex buxo buxola & pyxides fiunt, Oui. Pyxidas inuenies & rerū mille colores. Pocillator idem est quod pincerna.

Postliminium quod quis adeptus est dicitur quā extra limina hoc est terminos prouinciæ suæ in captiuitate detentus, rursus ad propria limina reuertitur, Paul⁹ iuriscōsultus. Postliminiū scribit esse ius amissæ rei recipiendæ ab extraneo, & in pristinum statum restituendæ.

Pulmentarium dicitur quod inter cibos sumitur in similitudinem pultis factū, hoc est quod pulmenti uicē implet. Idē est pulmētum. Et ponitur nonnunq̃ pro carnibus uel piscibus elixis ac iurulentis.

Purulētus, a um, ab hoc noīe pus puris (declinat em̃ hoc nomē pus apud Cor. Celsum) & est idē quod plenus pure, i. sanie. Pulvinus est quasi lectulus quidā exiguus, lana uel tomento uel pluma uel alio gñe huiusmodi plenus, quo utimur in sedendo, & eius diminutiuum est puluillus. Putridus a um, a putere, & est idem quod foetidus.

Phalaris fuit tyrannus crudelissimus, qui homines in æreum taurū coniectos suppositis ignibus horridissime torfit,

Phanum idem est quod templum.

Python pythō is serpens immensæ magnitudinis, quem Apollo sagittis suis confecisse fabulatur.

Phucus color quidam est purpureus. Inde phucatus, a, um.

Præcox præcocius quod præter morē citius maturefcit, quod & præcoquum appellatur. **Promus** dicitur ille qui promit uinum uel cereuifiā ex uafe uinario uel cereuifiario. Et per compositionem dicitur suppromus quasi sub principali promo, sicut subcoquus dicitur ille qui est sub principali coquo.

Prominere est ultra eminere. Inde dentes dicuntur prominentes qui ultra labia eminent.

Quadrigæ meritoria dicuntur quæ quæstus gratia locantur aut conducuntur. Vnde equus meritorius est equus conducticius.

Reciprocus, a, um, id est repetitus, siue in se ipsum reflexus. Et reciprocare repetere uel in se ipsum reflectere.

Rictus a ringere quod est rostrum torquere, quod canes faciunt, quā latraturi sunt, hinc rictus pro patente rostro siue ore ponitur.

Rheumatismus est fluxio rheumatis id est pituitæ.

Saccarū nihil aliud est q̄ mel ex harūdinibus collectū, candidū ac fragile, & in cibis omnis generis expetitur, ita ut locū pro uerbo dederit nullū cibi genus saccaro nō cōdiri, & uulgo zucarum uocatur.

Salinum uasculum in quo sal tenetur ad mensæ usum.

Salebræ sunt lapides super quos in uiis trāsitur. Inde salebrosus, a, ū. id est lapidosus. **Sartago** idem est quod frixorium siue patella.

Satin. i. satis ne. **Sella**. i. sedes. **Sesquipede** longior. i. pede ac semipede longior. **Siet** pro sit. **Socordia**. i. ignauia, quasi sine corde.

Solea idem est quod crepida, sed solea ferrea est illud ferramentū quod suffigitur pedibus equorum. **Subsellū** idē quod sella seu sedes.

Subsecundarius, a, um, id est extra ordinarius.

Subsicius, a, um, id est oneratus seu grauatus aliquo onere.

Succisium tempus quod subtrahitur a rebus necessariis, ut ad aliquem usum accomodemus, uulgo tempus furto subtractum.

Supina procrastinatio est pigra dilatio, hoc est dilatio proueniens expigritia hominis. **Supinatus**, a, um, id est sursum elatus.

Suppetias ferre est auxilium ferre. **Sura** est posterior pars cruris infra genua. **Scaber**, a, um, i, sordidus seu immundus.

Scalprus & scalprum declinari potest. Et diminutiue scalpellus & scalpellum, & est instrumentum ferreum, alias celtis appellatum, & ponitur hic pro paruo cultro.

Scipio dicitur proprie baculus, Et est etiam cognomen cuiusdam Cornelii imperatoris Romanorum, Scissilis & hoc scissile .i. lacer. a. u.

Sco pa est qua pauimentum domus uerrimus.

Scutella genus uasculi rotundi semiconcaui, Lucillius. Et scutulam ligneam in cerebrum fecit. Stacte stactes graece dicitur latine gutta, & est quoddam genus odoramenti seu aromatis.

Stater stateris penul. produ. genus est numismatis, & fiebat quondam tam ex auro quam ex argento. Nunc autem fit solum ex argento ut patet in statere anglicano, & item in statere Colonienfi.

Scrupus idem est quod calculus seu acutus lapillus, Inde scruposus a, um, Specimen stulticiae est exemplum & signum stulticiae.

Sphinx monstrosum animal est. Aufonius. Sphinx uolucris pennis pedibus fera fronte puella.

Tabellarius est literarum perlator, quem graeci grammatophoroi uocant. Tapetum est uelamen picturis intextum, & dicitur alio nomine stratorium. Tessera cuius diminutiuum est tessella, id est quod omni ex parte quadratum est, & accipitur interdum pro talulo sorio. Inde tessellatum id est quadratum.

Tetraestichon carmen, est carmen quatuor uersuum

Timen id est times ne. Tinna genus est uasis.

Tinnabulum est illud instrumentum aeneum & sonorum quod uulgo nola dicitur. Titio titionis est fustis in summitate adustus.

Tonsatus, a, um, est usque ad cutem tonsus.

Tonstrina est officina tonsoris.

Torpor morbus ille quem graeci lethargum appellant, & ponitur interdum pro desidia.

Torris est idem quod teda in summitate adusta.

Tormentum stupae nihil aliud est quam stupae torta.

Tuber tuberis est tumor quidam in carne proueniens ex collectione malorum humorum.

Tunica interula supra quam alia uestis habetur.

Vas condimentarium est in quo aliquid condiri solet, unde oliuae conditaneae dicuntur quae sunt conditae in uase aliquo.

Vegetus, a, um, id est incolumis seu robustus.

Velites expediti erant ad pugnam milites, Inde uelitari a uelutim congressione formatum uerbum est, & ponitur pro pugnare.

Verruca dicitur supereminens ueluti globulus durior in corpore hominis. Inde uerrucosus, a, um, id est uerrucis plenus. Inde uerrucaria herba quæ uerrucas tollit, & alio nomine dicitur heliotropium.

Vericolor dicitur quasi uarii coloris.

Vertigo uertiginis idem est quod circumrotatio, ut uertigo cœli. Etiam est morbus capitis quum uerti ea uidentur quæ cernimus.

Vestis stragula idem est quod stragulum. Est autem stragulum operimentum lecti diuersis picturis intextum.

Vestibulum est locus ante ianuam domus uacuius, per quem à uia ad æde itur,

Vetulum uinum est uetus uinum.

Viaticum dicitur quicquid iter agendi causa est necessarium.

Vnde & illud prouerbum, Suam cuiq; artem pro uiatico esse.

Vimen quasi uincimen, & est omne uirgultum molle & ad ligandum aptum, Inde uimineus, a, um.

Vltro citroq; id est huc atq; illuc.

Vmbo media pars clypei est.

Vrna dicta q; urinatur in aqua haurienda.

Vrinari enim est mergi in aquam, & alio nomine dicitur situla.

Vrna etiam est genus mensuræ.

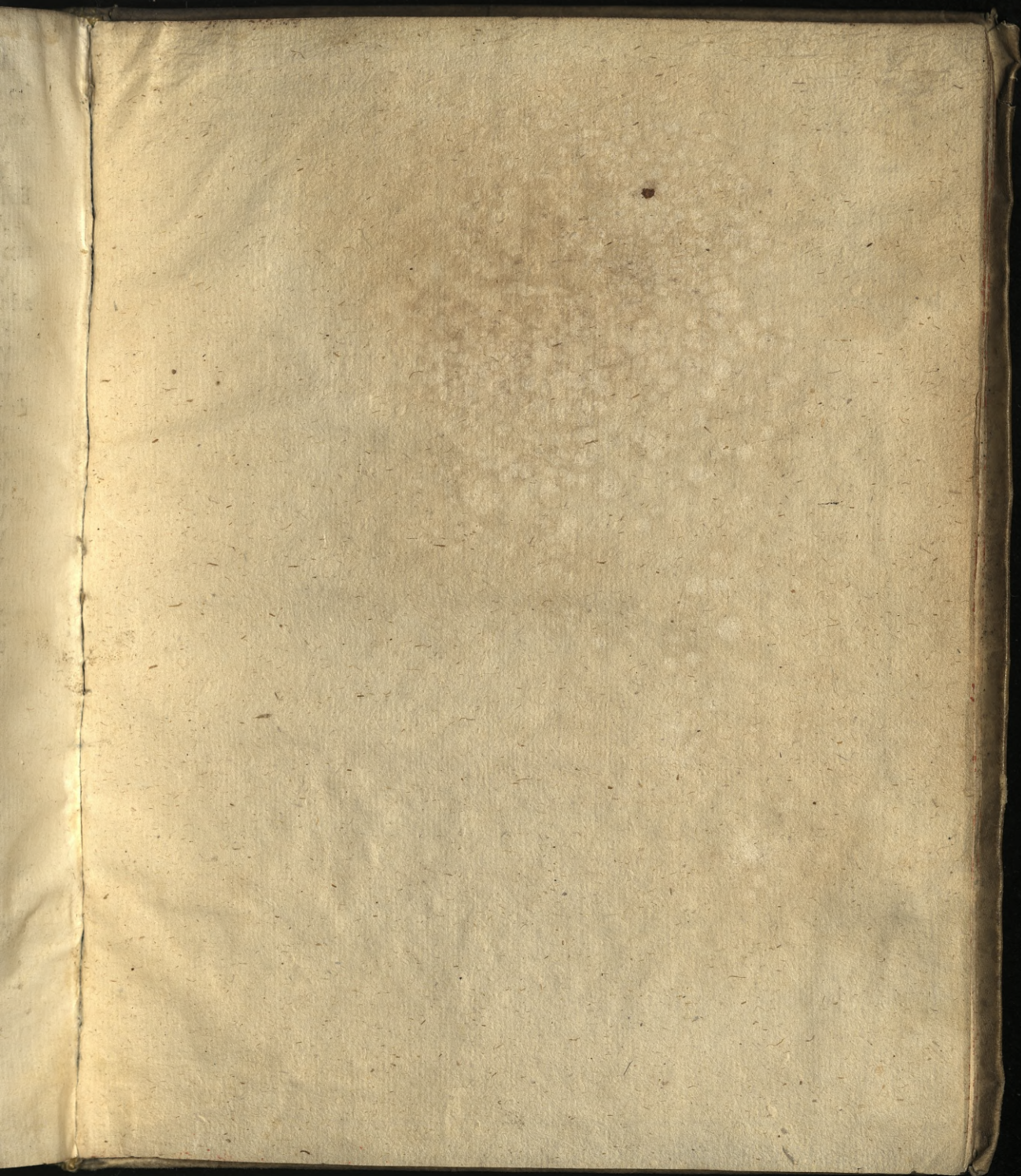
Vua passa dicitur illa quæ in siccando passa est solem.

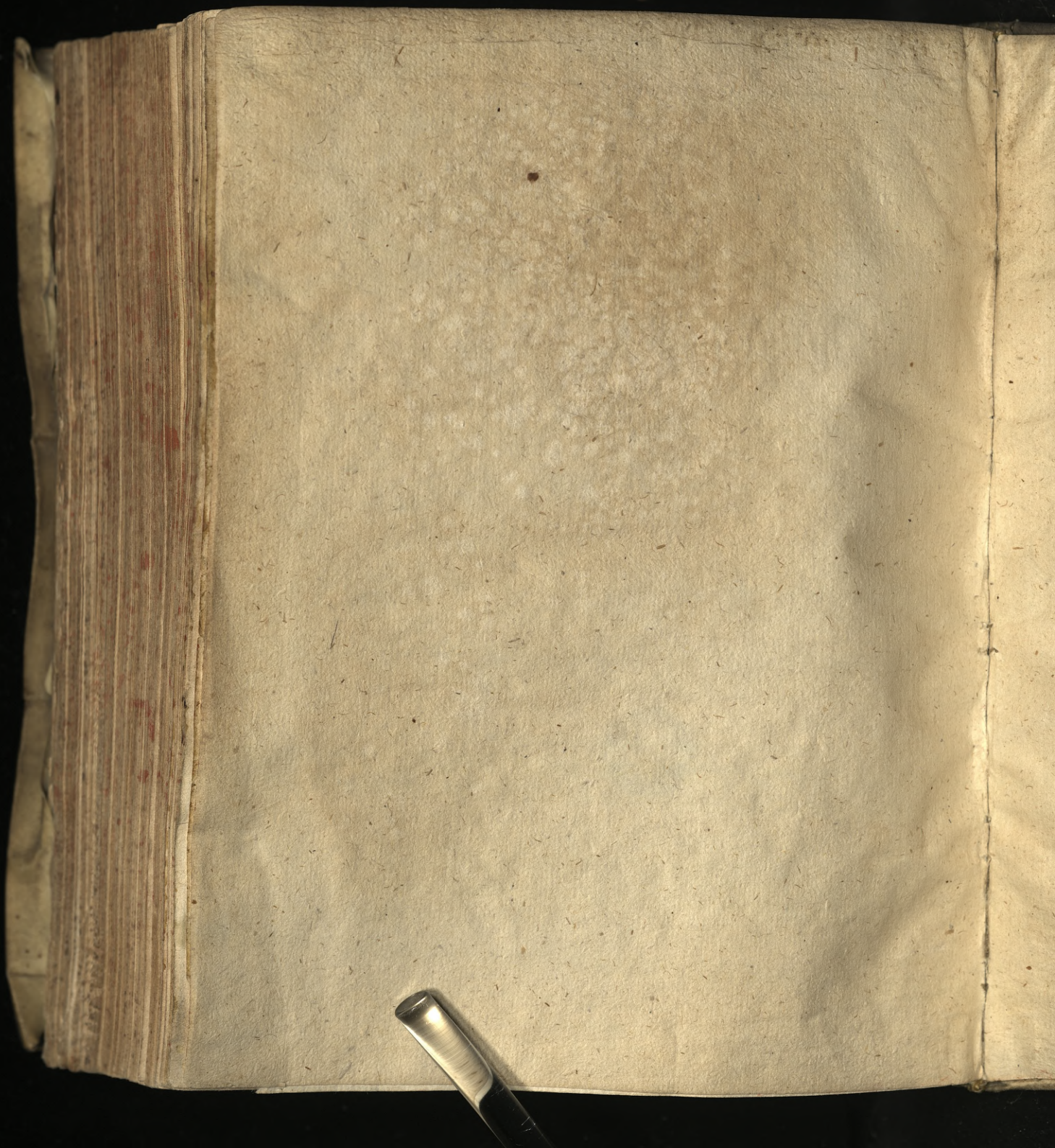
Vuidus, a, um, hic idem est quod madidus.

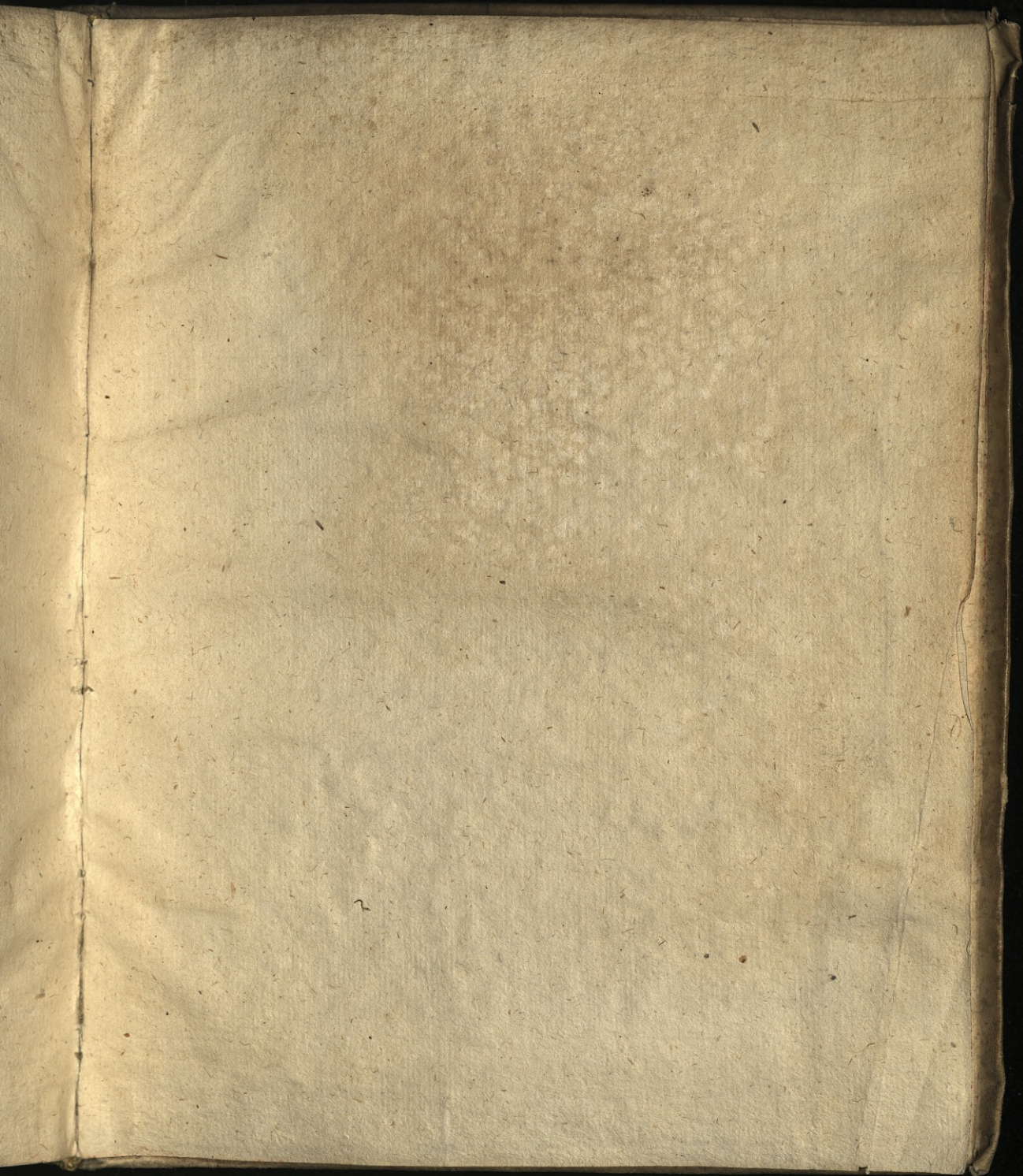
Xenodochium græce dicitur, latine hospitum receptaculum hoc est hospitale.

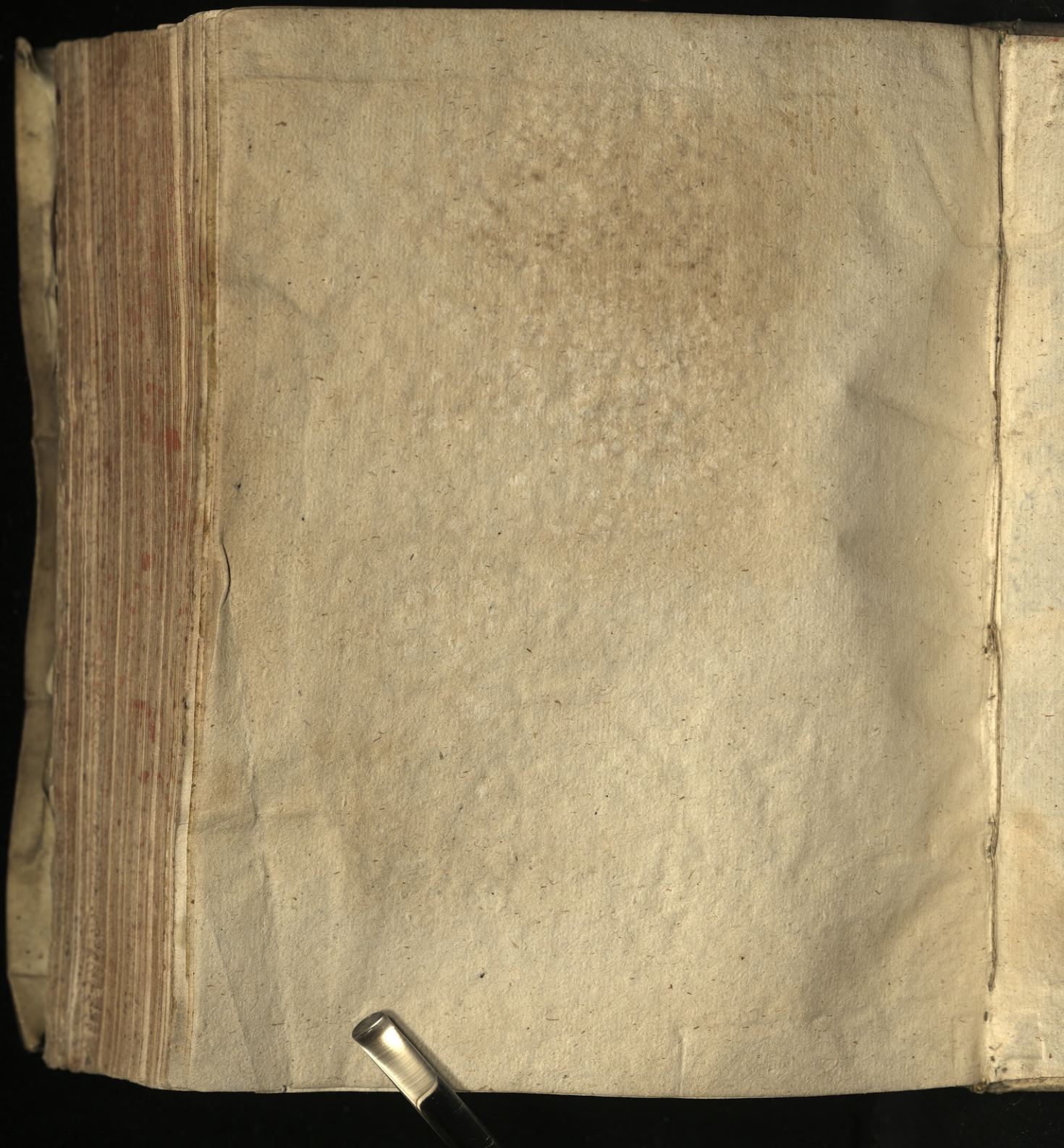
Tubingæ apud Thomam Anshelmum
mense Augusto. M.D.XIII.

D № 180959

BIBLIOTEKA KÓRNICKA

14144

~~14145~~

